

Ta tillvara dessa stunder

**Om att som förskollärare balansera klokt mellan
arbete i barngruppen och administration**

Av: Linda Mustaniemi

Handledare: Adrian Ratkic

Södertörns högskola | Institutionen för praktisk kunskap

Magisteruppsats 22,5 hp

Magisterprogram i praktisk kunskap med inriktning mot utvecklingsarbete i
förskolan, 60hp | Vårterminen 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Abstract: Seize these moments	4
Berättelser	5
På förskolan Mercurius.....	5
På förskolan Pluto.....	7
Vad är det som skaver?.....	9
Syfte	9
Frågeställning.....	10
Etiska överväganden	10
Metod	11
Essäistiskt skrivande	12
Deltagande observation.....	13
Aktionsforskning	15
Forskande subjekt	16
Reflektion.....	16
Administrativt arbete i förskolan	17
New public management och det mätbara	20
Beprövad erfarenhet	22
Praktisk kunskap	23
Barnet eller administrationen i centrum.....	25
Effektivitet	29
Det goda (arbets-)livet och kunskap	30
Ta tillvara dessa stunder	35
Konsten att finna balans.....	36
Avslutning.....	37
Litteraturlista.....	40

Sammanfattning

Denna vetenskapliga essä undersöker möjligheterna att finna balans i förskolläraryrollen när det kommer till arbetet i barngrupp och det administrativa arbetet. Studien sker till största del på en förskola i Stockholmsområdet där jag själv arbetar som förskollärare, med undantag för vissa gestaltningar som skett på tidigare arbetsplatser.

Vi lever ett mätbarhetssamhälle idag, där resultatfokuset tar mer plats vilket märks även inom de olika skolformerna där förskolan är den första instansen. Denna studie syftar till att försöka finna balans i förskolläraryrollen mellan det praktiska arbetet i barngrupp och det administrativa arbetet som kräver tid ur det praktiska arbetet i barngruppen. Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) beskriver hur förskolans utbildning alltid ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Studien syftar till att skapa en förståelse för den stora mängd administration som krävs inom förskolan idag och ställer sig frågande till vad som egentligen är av vikt att administreras. Genom att använda mig av gestaltningar, deltagande observationer med influenser av aktionsforskning kopplat till Bornemarks mätbarhetsbegrepp, Aristoteles tankar om klokhet och Forssell & Ivarsson Westermarks texter om administration gör jag en resa genom den administrativa världen och vad den kan tänkas ge tillbaka, liksom ta från den utbildning jag önskar ge till barnen i förskolan.

En mening som återkommer genom uppsatsskrivandet är *ta tillvara dessa stunder*. Mina reflektioner kretsar kring vilka stunder jag ska ta tillvara och hur den praktiska kunskapen jag som förskollärare utvecklar, kan tänkas användbar genom att administreras. Kan jag i min förskolläraryroll utveckla mitt praktiska kunnande framåt genom ett administrativt arbete? Jag vill få fatt i vad som sker om jag ibland lyfter blicken mot barnen istället för att ta tillvara dessa stunder av administrativa arbetsuppgifter utanför barngruppen. Vad kan det tänkas ge för effekter i det långa loppet när det kommer till min roll som förskollärare, barngruppens utbildning och samhället i sig?

Nyckelord: balans, administration, praktisk kunskap, mätbarhet, klokhet, resultat, beprövad erfarenhet, new public management

Abstract: Seize these moments – on preschool teachers' ability to balance wisely between their work with children and administration

This scientific essay examines the possibilities of finding balance in the preschool teacher's role when it comes to working in children's groups and the administrative work. The study mostly takes place at a preschool in the Stockholm area where I myself work as a preschool teacher, along with certain characterizations that took place at previous workplaces.

We live in a measurability society today, where the focus on results takes up more and more space and this is also noticeable within the various school forms where the preschool is the first instance. This study aims to try to find a balance in the preschool teacher's role between the practical work in the children's group and the administrative work that requires more and more time from the children. The curriculum for preschool (Lpfö 18) describes how preschool education should always rest on a scientific basis and proven experience. This study aims to create an understanding of the large amount of administration required in preschools today and questions what's important to be administered in the long run. By using representations, participatory observations with influences from action research linked to Bornemark's concept of measurability, Aristotle's thoughts on wisdom and Forssell & Ivarsson Westerberg's text on administration, I make a journey through the administrative world and what it can conceivably give back, as well as take from the education I wish to give to the children in preschool.

A sentence that recurs throughout the essay writing is *seize these moments*. My reflections revolve around which moments I should take advantage of and how the practical knowledge I develop as a preschool teacher can be considered useful by being administrated. In my role as a preschool teacher, I wonder how I can develop my practical skills going forward through administrative work. I want to understand what happens if I sometimes focus on the children instead of taking advantage of these moments of administrative work outside the children's group. What kind of effects can it conceivably have in the long run when it comes to my role as a preschool teacher, the children's group's education, and society itself?

Keywords: balance, administration, practical knowledge, measurability, wisdom, results, proven experience, new public management

Berättelser

På förskolan Mercurius

Klockan är 06.51 på måndagsmorgonen när jag trycker på skärmen på min lärplatta jag har på jobbet. Det är nio minuter kvar tills jag börjar, jag tar en klunk av mitt kaffe där jag står inne på min nedsläckta avdelning. Jag älskar mörkret och lugnet innan alla barn dyker in, det ger avdelningen en rofylld känsla innan den fylls med 14 barn i åldern 1–3 år, mig och mina två kollegor. Suset från ventilationen försvinner när jag hör Olle, 2 år, kliva in i hallen med sin mamma, han kläs av och lämnas på öppningsavdelningen hos min kollega Anna på andra änden av förskolan. Jag gnuggar mig i ögonen och tänker på Olle som alltid är på plats så tidigt, jag kan inte tänka mig att vara på plats till klockan sju varje morgon.

Jag försöker logga in på Skolplattformen för att se hur många barn vi får idag, plattformen strular igen och jag behöver prova tre gånger innan jag kommer åt närvarolistorna. Jag blir lite lätt irriterad över strulet och minns tillbaka till sommarjouren när det var papper och penna som gällde. Vi kunde logga in och ut barn utan nätverksuppkoppling eller digitala redskap, det var ett annat lugn. Jag inser samtidigt när jag kommer åt närvarolistorna att vi heller inte kunde se om barnen var frånvaroanmälda på det där skrivna pappret som jag gör nu på skärmen. Tre barn frånvarande konstaterar jag, vilket lämnar oss med elva barn på plats – om alla kommer. Olle blir just incheckad av min kollega och flyttar upp under “närvarande”. Jag tittar på avdelningskalendern som ligger på bänken till kökspentryt. Går igenom dagen i mitt huvud, morgonmöte, reflektion, lunch... Kanske kan vi avsätta tid för lärloggar och lästid idag? Jag skriver på en post-it-lapp, “Linda föräldramöte”, “Bodil sista lärloggarna”, “Alma lästid läslyftet” och sätter den i vår avdelningskalender innan jag släcker skärmen på lärplattan och dricker upp den sista slurken kaffe.

En av de administrativa sysslorna är våra lärloggar, vilka vi skriver för att påvisa barnen utveckling och de resultat vi ser av vår undervisning och särskilt vårt projekterande på avdelningen.

Lärloggarna finns synliga för vårdnadshavarna och ger insyn i vårt arbete med deras barn, där synliggör vi vår utbildning: undervisning, lärande och omsorg. Lärloggarna skriver vi även ut i pappersformat och lägger i barnens individuella pärmar på avdelningen, så barnen själva ska kunna titta på dessa, få möjlighet att se sin utveckling och minnas tillbaka. Våra lärloggar kräver en del tid och för att få till någon slags likvärdighet ska vi skriva lika många per barn och termin.

Lästiden är lika viktig den, Alma går läslyftet som Skolverket satsat på och där tillkommer uppgifter såsom läsning och förberedelse av olika aktiviteter med barnen. Jag märker på Alma att hon tagit till sig av läslyftet, hon talar i termer jag inte hört tidigare och påvisar en förändrad kompetens. "Vi använder mycket substantiv när vi pratar med barnen, jag ska fokusera mer på verb nu", kan hon säga till mig och Bodil. Jag tänker att det ger barnen en utvecklad utbildning och undervisning att Alma får ta del av läslyftet, det lyfter den verksamhet vi bedriver tillsammans på avdelningen och ger även tillbaka till mig och barnen. Jag kan komma på mig själv med att säga många substantiv i en situation med barnen och då ringer Almas mening i mitt huvud om användandet av verb.

06.59 går jag genom byggnaden mot öppningsavdelningen. Jag hälsar glatt på Anna och Olle, som sitter i soffan med en bok. Olle pekar mot mig med ett leende, tittar på Anna och säger "Da!".

"Ja, det är Linda!", säger Anna.

Olle klättrar ner från soffan och springer mot mig med öppna armar, vi kramas och han pekar på sin tröja och säger "Dä".

"Ja titta, har du Paw Patrol på din tröja idag?", frågar jag och Olle nickar leende tillbaka.

Fler barn kommer, vi äter frukost och jag njuter av att vara i nuet med barnen. Klockan 9.00 börjar vårt måndagsmöte med förskolans förskollärare, vi planerar veckan och 9.30 byts förskollärarna ut mot mina barnskötarkollegor Alma och Bodil för vår veckovisa timme avdelningsreflektion. Det kan skilja mycket kring innehållet på våra reflektioner i arbetslaget, jag tänker att det viktiga är att vi får en chans att sitta ostört och samtala med varandra om verksamheten. Just denna dag går vi igenom vårt projekterande, vårdnadshavarsynpunkter som dykt upp och några andra saker. Sista minuterna spenderar vi åt min planering att lösgöra varandra för administrativt arbete under dagen. Jag behöver förbereda föräldramötet, Alma behöver läsa inför Läslyftet och Bodil har några lärloggar hon kan avsluta utifrån vårt projekterande med barnen. Vi avsätter varsin timme för varje pedagog under resterande dag, att gå ur barngrupp för att hinna med. Under tiden får vi turas om i par att samarbeta kring våra elva barn på avdelningen när den tredje sitter på kontoret.

∞

Här står jag en måndagsmorgon, redan innan min arbetstid egentligen börjar och försöker hitta tid till diverse administrativa sysslor. Det är inte det att tiden inte finns till annars på just Mercurius förskola, men det är mycket som ska hinnas med och ha koll på när det kommer till dokument. Det som slår mig i efterhand, är att jag inte reflekterar över möjligheter för arbete i mindre grupper av barn eller andra möjligheter för barngruppen denna dag. Jag väljer att finna tid för oss pedagoger att i turordning gå undan och arbeta med andra saker medan två av oss är kvar med elva barn. Hur

kommer det sig att jag står och försöker lösgöra pedagoger för administrativa arbetsuppgifter, istället för att se till möjligheter för undervisning och lärande i barngruppen?

∞

Några år tidigare på en annan arbetsplats...

På förskolan Pluto

Jag hör musiken dunka från avdelningens öppna fönster. Jag drar upp dragkedjan på jackan och gör en mental överblick över dagen: Veckobrevet har jag redan improviserat fram ur veckans överlevnads-fas med vård av barn (vab), sjukdomar och vikarier - jag ska fota lite och lägga in det på vår plattform och publicera det till vårdnadshavarna. Jag ska även passa på att skriva vidare på några dokument. Jag och min kollega Helen har kämpat med vikarier hela veckan, med våra 33 barn i åldern 1–2 år. Vi har varit två pedagoger på plats av sju och precis hunnit med barnens basala behov. Vikarier har funnits, men när man arbetar med trygghet och relationer med de yngsta barnen går det inte att jämföra ordinarie personal med vikarier. Jag och Helen som varit på plats hela veckan, har haft vår vanliga jargong med humor oss emellan för att känna någon glädje i att ta oss till jobbet när vi upplever att vi inte räcker till.

Jag ser ett behov hos både mig och barnen av att ge barnen av min tid denna fredag, vilket jag inte känner att jag hunnit med i veckan.

Jag kliver ut och blickar över gården. Jag tar ett djupt andetag och går nedför trappan. Jag känner ett efterlängtat lugn i kroppen denna dag och hur pulsen kanske hinner gå ned efter veckans stress. Barnen verkar ha haft en bra vecka, även om vi pedagoger som varit på plats knappt hunnit med våra raster. Jag planerar för att sitta från lunch och skriva klart några andra dokument, nu vill jag ge barnen mitt fulla fokus och göra det jag älskar mest - att vara med barnen i stunden, här och nu.

Det går knappt fem minuter innan jag blir inropad av vår utvecklingsledare Karin. Jag vet med mig att det inte bådär gott när hon lämnat sitt kontor och tagit sig ut i verksamheten, det finns alltid någonting mer jag eller mitt arbetslag kan göra. Hon tar sitt uppdrag som utvecklingsledare på fullaste allvar, men ofta har vi skiftande fokus i vad som är av vikt för verksamheten. Ibland kan jag komma på mig själv undra när hon tappade det pedagogiska fokuset, hur lång tid tar det att sitta på en kontorsstol innan man glömmer bort hur det är att arbeta “på golvet” med barnen?

“God morgon!”, säger jag med ett påklistrat leende. Jag tänker på mina tonår som sommararbetare på Skansens Tivoli, där vi stod dagarna i ända med ett påklistrat leende – det är kul att det lever sig kvar.

Något bra får man med sig från varje arbetsplats.

“God morgon, Linda... Du, jag såg att ni inte har så många barn idag, varför är ni alla pedagoger ute för? Det finns ju massor av andra saker ni kan göra. Minst en eller två ska ni kunna lösgöra?”, säger Karin.

“Jo, jag vet. Jag kände väl att vi behövde få landa lite efter denna vecka... Ge tillbaka till barnen för det de missat”, säger jag.

“Jaha... Jo, men jag tänker att du behöver göra massa annat med ert låga nyckeltal - jag tittade igenom din utvärdering och den skulle du kunna sitta mer med. Er hall är också jättestökig, den skulle ni kunna plocka med och skrubba stolar kan ni aldrig göra för ofta”, fortsätter Karin.

Nyckeltal, det är ett ord som används ofta på Pluto för att beskriva tillfällena eller dagar när vi har få barn på plats, men många pedagoger. Riktlinjen är fem barn i åldern 1–3 år per pedagog och ett lågt nyckeltal innebär att det är färre barn än fem på varje pedagog just då. Denna fredag har vi 19 barn på plats av 33 och en kollega hemma.

“Jag förstår vad du menar och jag tänker att vi hinner med det sen - vi behöver få känna lite glädje med barnen ute på gården först. Vi har haft en tuff vecka inne hos oss”.

“Men idag är ju bara Anna hemma och både Ronja och Sussie är tillbaka... Jag vill att du släpper någon som kan gå in och göra något annat, så här många behöver ni inte vara ute på 19 barn. Ni måste ta tillvara dessa stunder”.

Jag tar ett varv på gården och delegerar stol-tvätt, hallstädning och meddelar mina kollegor varför jag går in. Jag kastar en sista blick mot barnen som dansar på gården, sätter handen på handtaget och går in i hallen. När jag går genom korridoren mot personalrummet med datorn under armen ringer Karins ord i mitt huvud.

Ta tillvara dessa stunder.

∞

Veckan som jag försöker framställa i berättelsen har bestått av stress och känslor av otillräcklighet, barnpassning brukar vi kalla det oss kollegor emellan - när vi inte får till den där verksamheten som vi egentligen strävar efter. De flesta av våra barn har funnits på plats, medan kollegor har varit hemma på grund av vab eller egen sjukdom. Barnen har fått sina grundläggande behov tillgodosedda; mat, omsorg, sömn och aktivitet. Planerad undervisning har skett i mindre utsträckning när tillfälle getts, men inte som de genomtänkta aktiviteter vi tidigare planerat för. Fredagen kommer och med den har flera kollegor återkommit, medan barngruppen istället minskat. Jag ser ett perfekt tillfälle för att återfå arbetsglädje genom arbete i barngruppen med undervisning,

lärande och lek på förmiddagen. Innan jag beger mig in för administrativt arbete från lunch och framåt.

Vad är det som skaver?

Förskollärare, i samarbete med barnskötarna som bildar arbetslag i förskolan, arbetar dagligen med yngre barns första år inom utbildningsväsendet. Inom förskolan är detta inte någon ny företeelse i sig, utan det har länge skett kvalitativa möten mellan pedagoger och barn i förskolans värld. Det har däremot skett ett skifte i och med det mätbarhetssamhället vi är en del av. Där *new public management* (NPM) tagit plats och mål- och resultat ses som en självklarhet medan förmågor som professionellt omdöme och empati inte synliggörs på samma sätt (Bornemark 2020, s. 10). En annan skillnad har skett inom förskolan med förskolans reviderade läroplan (Läroplanen för förskolan 2018, Lpfö 18) som ger rollen som förskollärare en ny innebörd och ett större administrativt arbete att ta sig an. Med begrepp som *undervisning* och *förskollärarens ansvar* har rollen som förskollärare bara under de knappa tio år jag varit yrkesverksam förändrats. Jag upplever hur arbetet som jag och mitt arbetslag utför eller tänkt utföra ska beskrivas i diverse dokument och hur mycket tid detta tar från barngruppen i perioder. Jag ser även en förskjutning där förskolläraren allt oftare får lägga mer tid på administration istället för det praktiska arbetet i barngruppen. Det som skaver i mig när jag ser tillbaka på dessa två gestaltningar, är hur mycket plats det administrativa arbetet får. Jag vill ge en insyn i det administrativa arbetet som förskolan innefattar och kritiskt reflektera kring vad det gör med min roll som förskollärare. Går det att skriva ner det praktiska kunnandet vi besitter och för vems skull gör vi det? Jag upplever att det saknas en god balans mellan barngruppen och det administrativa arbetet, där jag ställer mig frågande till hur jag egentligen ska *ta tillvara dessa stunder*.

Syfte

Balansen mellan det praktiska arbetet i barngruppen och det administrativa arbetet är något som diskuteras flitigt på olika sociala plattformar, insändare och i forskning. Många studier visar på hur det administrativa arbetet ökar i skolan (Forssell & Ivarsson Westerberg 2014, s. 9; Bornemark 2020, s. 29) och det finns stora likheter med förskolan. Mitt syfte med denna uppsats är att undersöka och medvetandegöra min praktiska kunskap i mitt sökande efter en balans mellan det administrativa arbetet och barngruppen. Jag vill reflektera kring vilka stunder jag ska ta tillvara och hur den praktiska kunskapen jag som förskollärare utvecklar kan tänkas möjlig att skrivas ned i dokument. Hur kan jag i min förskollärrroll utveckla mitt praktiska kunnande framåt genom ett

administrativt arbete? Jag vill utforska vad som sker om jag ibland lyfter blicken mot barnen istället för att ta tillvara dessa stunder av administrativa arbetsuppgifter utanför barngruppen och vad detta kan tänkas ge för effekter i det långa loppet när det kommer till min roll som förskollärare, barngruppens utbildning och samhället i sig.

Frågeställningar

- På vilket sätt kan jag finna en god balans mellan mina arbetsuppgifter i barngrupp och det administrativa?
- Vad innebär administration inom förskolan och på vilket sätt kan administrationen utveckla mitt arbete?
- Vilka stunder är det jag ska ta tillvara i mitt uppdrag som förskollärare?

Etiska överväganden

Jag grundar mina etiska överväganden på Vetenskapliga rådets texter kring forskningsetik och god forskningssed. Etiska överväganden och riktlinjer spelar en viktig roll för forskningens kvalitet, genomförande och hur resultat av forskningen genomförs på ett ansvarsfullt sätt för att utveckla samhället (Vetenskapliga Rådet 2017). Då denna uppsats utgår från min praktik som förskollärare, tänker jag att det är av vikt att innehållet är autentiskt och skapar en utveckling för mig, förskollärare eller förskolan i sig. Jag har genom studiens utförande strävat efter att varken min arbetsprestation, barnens förskoleverksamhet eller kollegor hamnar i skymundan vid inhämtning av underlag för att skapa så liten påverkan som möjligt. Utöver detta har jag strävat efter att förhålla mig öppen till nya perspektiv som kommit min väg under skrivandet från både min handledningsgrupp, andra förskollärare och den teoretiska litteratur jag valt att använda mig av.

När det kommer till etiska överväganden i mitt insamlande av material till min studie, har jag valt att informera deltagarna med en informationsblankett som tydligt beskriver vad jag vill utforska i denna uppsats och vilka metoder jag tänkt använda mig av, att studien sker anonymt och att inga personuppgifter kommer användas varken under insamling liksom under fortsatt arbete med materialet. Vid några tillfällen har jag även säkerställt med kollegor och vårdnadshavare för att tydliggöra deras möjligheter att avstå närhelst de önskar avbryta sin medverkan. För att bibehålla deltagarnas anonymitet i studien har jag valt att anonymisera namn på både förskolor och personer som förekommer i mina berättelser, det enda namnet som inte är anonymiserat genom denna uppsats är mitt eget. Jag har även valt att utelämna yrkestitlar som förskollärare och

barnskötare för att ytterligare anonymisera kollegorna som förekommer. Jag ser inget värde för studien att nämna dessa, då hela arbetslaget påverkas av det administrativa i sig - även om det kan se annorlunda ut beroende på förskolors olika organisatoriska förutsättningar.

Då underlag till studien skett under mitt dagliga arbete i barngrupp, har jag valt att söka ett extra godkännande från kollegor som synliggörs anonymt i denna studie. Detta för att säkerställa deras medverkan. Jag tänker att det hade varit tydligt om jag antecknat i ett block när det skett situationer relevanta för min uppsats. Jag har antecknat i nära anslutning till situationer jag upplevt som meningsgivande för min uppsats, vilket kollegor inte lagt märke till på samma sätt. Frånvaron av ett block och penna i varje situation jag ställts inför, kanske inte gjort det tydligt för kollegan i situationen att jag anser den användbar för min studie. Därför har det varit av vikt för mig att presentera för kollegorna som förekommer, vilka situationer jag valt att använda och vidare fått godkännande att använda dessa.

Metod

Mitt val av metod var inte enkelt för mig i början av denna studie. Pröckl (2020, s. 41) beskriver sin resa genom metodval i sitt utforskande av förskollärares kroppsliga kunskaper, som hon gjorde i två processer för att låta projektet växa åt håll där resurserna blev fruktbara. Hon använde sig först av deltagande observationer, fältstudier, filmer, samtal och intervjuer för att sedan lägga till en samtalsserie med förskollärare. Detta var inte planerat från början, utan Pröckl beskriver hur hon omvärderade sina metoder allt eftersom för att få ut det mesta av studien.

Liksom Pröckl beskriver sin resa i val av metod för att fördjupa och få ut det mesta av sin studie i sitt metodavsnitt, har jag själv gjort en resa inom detta. Jag har jag hunnit skicka ut en kvantitativ Google Forms-enkät till förskollärare med frågor kopplade till administrativa arbetsuppgifter, för att få en översikt kring förskollärares tankar om denna del av uppdraget. Jag har påbörjat kvalitativa studier i form av samtalsgrupper med förskollärare där vi diskuterat våra skilda möjligheter för att hinna med det administrativa arbetet och jag har även bokat in besök på andra förskolor för att göra deltagande observationer. Jag har även funderat kring aktionsforskning som en metod för att få fatt i balansen mellan arbetet i barngrupp och det administrativa arbetet. Samtliga av dessa metoder har jag i motsats till Pröckl valt att frångå, för att ge plats åt essäskrivandet och deltagande observationer med influenser av aktionsforskning. Utöver detta har handledningsgruppen och andra förskollärares perspektiv gett mig många insikter i processen att skriva essäistiskt, genom att de fått ta del av mitt

skrivande. Jag tänker att detta blir gångbara metoder för mina studier för att få fatt i material att använda mig av i min fortsatta reflektion. Mina reflektioner av mina gestaltningar och deltagande observationerna kommer kopplas till teorier, främst till Aristoteles (2009) tankar om klokhet, Bornemarks (2018; 2020) tankar om mätbarhet och Ivarsson & Forsell Westerbergs (2014) tankar om administration.

Det jag tar med mig från detta är hur välvilliga kollegor jag har inom förskolans värld som vill vara en del av denna uppsats, göra sin anonyma röst hörd och vara en del av det material jag samlar in. Jag har själv yrkesprofessionellt tagit med mig mycket i min egen fortsatta resa som förskollärare och jag vill säga att det även format mig i mitt skrivande med denna uppsats - varför jag tycker det är av värde att nämna dessa metodval i mitt metodavsnitt. Gunnarsson (2019, s. 241) beskriver hur en lämplig och gångbar kombination av metoder i samband med deltagande observationer kan användas för sin studie. Jag är efter min resa av metodval redo att hålla med och upplever att jag funnit mig i att kombinera essäskrivandet med deltagande observationer med influenser av aktionsforskning.

Essäskrivande

Jag skriver denna uppsats inom *Magisterprogrammet för praktiska kunskap med inriktning på utvecklingsarbete i förskolan* vid Södertörns Högskola. En röd tråd genom utbildningen har varit mitt eget praktiska kunnande i min roll som förskollärare. Skrivandet har syftat till att medvetandegöra, formulera och utforska mitt eget praktiska yrkeskunnande i ett essäistiskt skrivande. En uppsats skriven på ett essäistiskt sätt utgår från berättelser om svårbedömda handlingssituationer, egna tankar och frågor till den, samt teorier utifrån som förhåller sig till det egenupplevda (Alsterdal 2014, s. 49). Jag kommer genom denna uppsats reflektera kring mina frågeställningar, där det kanske inte kommer framgå ett tydligt svar på dessa. Målet blir att uppnå ny insikt kring ämnet och kanske skapa en förändring på synen på administrativt arbete i alla fall hos mig i min roll som förskollärare, men förhoppningsvis även skapa nya tankar inom professionen och förskolan i sig när det kommer till det administrativa.

Som ett komplement till Alsterdals beskrivning av essäistiskt skrivande vill jag lägga till Hammaréns (2005, s. 27) beskrivning av inre och yttre dialoger. De inre dialogerna beskriver hon som skeenden inom oss, vilka blir en del av det yttre när de får synliggöras i mötet med andra och bli en del av samtal. Hammarén menar att den inre dialogen är människans samtal med sig själv och beskriver vidare hur "...först när den inre dialogen står i ett levande förhållande till den yttre är vi

med och påverkar arbetslivets utveckling” (Hammarén 2005, s. 27). Jag tänker att den inre dialogen här är mitt skrivande, min personliga röst som genom berättelser, teorier och reflektioner försöker möta olika perspektiv och utveckla mina tankar. Jag vill göra ett försök att skapa insikt för förskolans administrativa delar, hur dessa kan tänkas gynna arbetet och hålla mig frågande till syftet med dessa. Det som sker inom mig, i det inre, i min yrkesroll i mötet med teorier och begrepp, införlivas i det yttre genom att jag artikulerar mitt görande i text genom denna uppsats och utvecklar mitt praktiska kunnande i mitt fortsatta arbete som förskollärare.

Eva Schwarz (2019, s. 114) gör ett försök att förklara studier av praktisk kunskap och framställer att det krävs reflektion i mötet med andra praktiker, filosofier och teorier. Genom denna uppsats, blir mina inre reflektioner en del av yttre dialoger och det tänker jag beskriver det essäistiska skrivandet. Jag har genom återkommande handledningssamtal även fått nya insikter till min text, vilka blir en del av de yttre dialogerna jag tänker att Hammarén (2005) beskriver. Samtidigt som jag skriver denna uppsats pågår det hela tiden en inre dialog av reflektion, som synliggörs i mina tankar och frågor som jag sedan kommer koppla till valda teorier. Förutom handledarens och handledningsgruppens perspektiv, har jag även delat mitt skrivande med andra förskollärare för att fördjupa mina tankeprocesser ytterligare. Det är särskilt två förskollärare som gett mig nya perspektiv till mitt skrivande, genom att läsa och ge mig en fördjupad syn på denna uppsats genom sina tankar. Jag har fått använda mig av flera olika perspektiv, både inifrån och utifrån min praktik inom förskolan, genom dessa möten med handledningsgruppen och förskollärarna. Jag tänker att detta ger ett annat djup och en öppenhet för perspektiv hos mig i mitt skrivande. Förutom samtal med handledningsgruppen och andra förskollärare som fått följa mitt skrivande, hoppas jag denna studie kan bli en del av fler yttre dialoger kring diskussioner kring administrativt arbete i förskolan och kanske inom fler instanser inom utbildningssystemet. Jag hoppas detta kan skapa ny förståelse för min yrkespraktik och framförallt mina reflektioner genom att se tillbaka till mina berättelser, empirin och mina valda teorier.

Deltagande observation

Genom att få syn på situationer som belyser administrativt arbete inom förskolan på olika sätt har jag valt att använda mig av deltagande observationer. Gunnarsson (2019, s. 228) beskriver hur deltagande observationer av handlande som sker i vardagliga mötet, är väl lämpad för att utforska mänskligt handlande. Deltagande observation används som kvalitativ metod i studier där forskaren simultant deltar och observerar de studerandes vardag med syfte att utforska det mänskliga handlandets och kunskapandets meningssammanhang (Gunnarsson, 2019, s. 231).

Jag har valt att göra deltagande observationer på förskolan jag arbetar på, där jag simultant deltar och möter mina kollegor i forum kopplade till administration. Jag har valt att fokusera på vissa kollegor i detta fall, för att inhämtningen av material inte ska bli alltför stor i denna studie. Vid studiens början informerade jag kollegor, närmsta chef och vårdnadshavare genom att mejla ut samt sätta upp en informationsblankett i hallen på min avdelning. Informationsblanketten beskriver studiens fokusområde, metodval och möjligheten att avstå sitt deltagande. Jag valde att fokusera på fyra kollegor som jag möter dagligen genom vår närhet till varandra i förskolans lokaler, både förskollärare och barnskötare. Som nämnt under etiska överväganden, har jag valt att inte ta med yrkestitlar på kollegor som förekommer i min studie. Detta gör jag både för att anonymisera ytterligare, samtidigt som jag inte ser yrkestitlarna som relevanta för studien då det administrativa påverkar hela arbetslaget.

Jag har använt deltagande observationer under delar av min arbetsdag och korta minnesanteckningar har fått bli lägre utbroderade i de fall jag upplevt en situation som lämplig för min studie. Det innebär att jag varit mer deltagande än observerande, vilket jag tror lett till en mer tillförlitlig materialinsamling då mina kollegor inte tänkt på att jag samlar in underlag till denna uppsats. Dagar med lägre nyckeltal var jag särskilt observant till skeenden, men även sådant som direkt har att göra med administrativt arbete i form av utbildningar att bocka av, lärloggar eller att finna balans. Då mina deltagande observationer skett med kollegor nära mig på min nuvarande arbetsplats, är det av särskild vikt att insamlat material och reflektioner kring dessa sker med omtanke för de deltagande. Denna form av metod upplever jag inte heller på något sätt påverkat min förmåga att fungera som förskollärare i sin helhet, mer än att jag uppmärksammat givande tillfällen som underlag till mitt reflekterande. Tidsbrist var en stor del i att inhämtandet till min studie skedde på detta vis.

Det tog lång tid innan forskare blev medvetna om hur de själva påverkade studiens utfall vid deltagande observationer, både genom sin närvaro vid studien samt hur forskaren valde att presentera sin studie (Gunnarsson 2019, s. 233). Detta kallas för den reflexiva vändningen och innefattar forskarens medvetandegörande av sin roll i forskningsprocessen (ibid.). När det kommer till min påverkan på studien, har jag nämnt att mina observationer skedde genom mitt vardagliga deltagande som förskollärare i min yrkespraktik tillsammans med mina kollegor. Samtidigt som jag tänker att detta ger en tillförlitlig bild, då jag inte gått runt med ett block, penna eller videokamera – utan insamlandet skett i det dagliga tänker jag även att de jag studerat inte alltid varit fullt medvetna om att det som sker kan bli en del av denna studie. Jag tänker att tillförlitligheten anser det faktum

att observationer jag valt att ta med, skedde som en del av det vardagliga arbetet och gav mig en annan möjlighet att finna situationer användbara för min studie. Samtidigt som jag ställer mig etiskt tvekan till hur osynliggjort insamlandet blev, eftersom det nästintill gjordes i det dolda. Jag blev snabbt varse om detta och valde därför att presentera situationer jag valt att använda mig av till de som förekommer i dessa. Även om samtliga kollegor verkat positiva till deltagandet, har jag i efterhand funderat en hel del hur jag hade kunnat göra insamlingen annorlunda ur etisk synvinkel.

Genom att jag till stor del varit deltagande i motsats till observant, kan jag tänka mig att detta påverkat studiens utfall. En ytterligare faktor som kan ha påverkat studien var min presentation till mina närmsta kollegor kring aktionsforskningen som jag tänkt använda som metod, vilket fått ge influenser till studien. Jag vill säga att jag inte aktivt valt att påverka utfallet av de deltagande observationer jag kommer använda mig, utan dessa har skett utan att jag i förhand planerat att dessa ska användas i min studie. Jag förekommer i många av observationerna, vilket jag insett först efteråt. Genom att använda mig av denna metod på min arbetsplats, tror jag ändå att jag på ett annat sätt kunde ta del av dagliga möten med relevant koppling till mitt skrivande. Däremot har jag tänkt extra kring administrativt arbete och detta kan såklart ha en del i vad jag valt ut i form av underlag till denna studie. Jag har en stor makt i hur jag väljer ut mitt material, samt på vilket sätt jag fortsatt kommer reflektera kring dessa. Jag är även medveten om att jag genom att minnas tillbaka, i motsats till att använda inspelning eller anteckningsblock i stunden, kan bidra till att mina deltagande observationer inte är fullkomligt sanningsenliga. Det jag skriver ner i efterhand kanske inte återges exakt såsom det skedde i stunden. Jag vill understryka att jag har ett gott minne, men såklart inte kan se situationen utifrån på samma sätt som en mer observant deltagare.

Aktionsforskning

En initial tanke var att använda mig av aktionsforskning som metod för att se förskjutningar när jag som förskollärare valde bort administrativt arbete och istället valde att förlägga tiden på barngruppen. Aktionsforskning som metod grundar sig i handlande, där forskaren utgår från ett vardagligt problem och genom handlingar, aktioner, söker efter förändring (Rönnerman 2007, s. 103). Efter en tid insåg jag att denna metod blev för stor att använda, däremot har jag sökt inspiration av aktionsforskning i min studie. Jag kan därför ha påverkat de deltagande observationerna till viss del, genom att i studiens början presenterat tänkbara aktioner för mina kollegor, som att välja bort tillfällena för administrativa arbete och istället fokusera på barngruppens utbildning. Den tänkta aktionen var att se vad som skedde när vi pedagoger vid lågt nyckeltal, aktivt valde bort att inte söka tid för administrativt arbete. Jag såg det som ett sätt att få fatt i hur jag kunde

finna en motsats till gestaltningen från Pluto, där administrationen får gå före barnen den fredagen. Likväl min gestaltning från Mercurius där jag gör plats för administrativt arbete. Tanken var att jag, Alma och Bodil stannar i barngruppen med färre barn än vanligt och väljer bort tid för administrativt arbete. Jag upplever att det är av värde att nämna, då jag genom att jag tänkt använda mig av aktionsforskning kan ha påverkat hur mina kollegor Alma och Bodil svarat på mitt deltagande. Detta då jag ämnat använda mig av aktionsforskning som en mer heltäckande metod i starten av denna studie och hann presentera denna tanke till mina kollegor i studiens början. Därför väljer jag att kalla det som en studie influerad av aktionsforskning, då det kan ha påverkar hur mina kollegor agerat.

Forskande subjekt

När det kommer till min etiska förmåga att förhålla mig som forskande subjekt inom min yrkesroll i förskolan, försöker jag hålla mig öppen till perspektiven jag samlar in och samtidigt hålla mig öppen till det administrativa arbetets positiva delar. Jag försöker finna en balans i de båda delarna av mitt uppdrag, med en öppenhet för olika perspektiv från andra förskollärare som fått följa min studie. Jag vill med denna studie sätta en kritisk blick på den ökade administrationen inom förskolan, med en omtanke för barnen som vistas i den, deras vårdnadshavare som lämnar ifrån sig det viktigaste de har och alla pedagoger som arbetar inom verksamheten för att skapa en bra vardag för barnen som vistas hos oss. Förskolan är en stor del av barnens barndom idag och därför hoppas jag att studier av detta slag kan förbättra villkoren för mig som enskild förskollärare, andra förskollärare och personal inom förskolan, men främst för barnen. Jag tänker att denna studie även kan beröra förskolans och kommuners ledning samt politikerna.

Mina valda deltagande observationer kommer presenteras i följande reflektion, jag har valt att använda mig av fyra sekvenser och mina tidigare presenterade berättelser om förskolorna Mercurius och Pluto.

Reflektion

När jag klev in i rollen som färdigutbildad förskollärare såg jag fram emot dagliga möten med barnen, med spontan undervisning i stunden och följa hur de erövrar olika förmågor i sin utveckling och i sitt lärande. Som förskollärare har jag under mina knappt tio år som yrkesverksam mött olika sätt att hantera den ökade arbetsbelastningen i form av administrativa uppgifter. Jag upplever även att den ökat under åren, samt hur förutsättningarna för att hinna med sett olika ut beroende på vart jag arbetat. Inte nog med att resurserna inte alltid finns för att möta barn i behov av särskilt stöd,

bristande ekonomiska förutsättningar, sjukskrivningar och samhällspandemier - så ska en hel del administrativt arbete ske. På vissa enheter finns det organisatoriska förutsättningar, medan man på andra ställen har fått trolld fram tid för att hinna med. Jag vill studera detta vidare och se hur detta går att koppla ihop med den praktiska kunskapen i förskolläraryrket, genom att försöka finna en balansgång mellan det praktiska arbetet i barngrupp och det administrativa som yrket också kräver.

Administrativt arbete i förskolan

Jag vill inte enbart ifrågasätta det administrativa arbetet, utan även belysa dess möjligheter för att påvisa det fantastiska arbetet som sker inom förskolans väggar. Administration inom förskolan är en förutsättning för utveckling vill jag påstå, för om vi aldrig får tid för kompetensutveckling, möten av olika slag eller tid att reflektera över barngruppens behov och intressen - tänker jag det svårt att skapa en utbildning av god kvalitet. Liksom jag kort gestaltar i form av det reflektionsmötet mitt arbetslag får samtala vid på förskolan Mercurius. Jag tänker att det är en grundförutsättning att ställa sig öppen för att prova nytt, särskilt i en värld som förändras snabbare än någonsin. Jag känner även ett behov av att påvisa undervisningen som förskolan bedriver och stärka vår utbildning som förskolan lägger grunden för hos barnen i deras fortsatta utbildningskedja. Förskolans Läroplan (Lpfö 18, s. 10) beskriver hur förskolans utbildning ska ske utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolverket (2023) förstärker detta genom att understryka att erfarenheten behöver dokumenteras i någon form för att kunna kallas beprövad. Jag ställer mig frågande till om det verkligen går att dokumentera allt vi gör på förskolan som är goda erfarenheter att dela med sig av och går det att anamma dessa nedskrivna ord i sitt handlade hur som helt? Arbetar vi endast med en utbildning på vetenskaplig grund med beprövad erfarenhet om den skrivs ned?

Innan jag går vidare vill jag presentera begreppet administration och här vill jag använda mig av Forssell & Ivarsson Westerberg (2014, s. 43) definition:

Administration är allt skapande och all insamling, bearbetning, sammanställning och avrapportering av information till olika intressenter (ägare, ledningar, chefer, personal, intressegrupper, myndigheter, kunder, leverantörer, media med flera) som syftar till att upprätthålla, samordna och styra ett organiserat system av något slag (en verksamhet, en organisation, ett projekt, ett nätverk etcetera) över tid och rum.

Jag tänker att denna beskrivning ger en bred bild av begreppet som går att tillämpa till många verksamheter. Vad skulle då kunna ses som administrativa arbetsuppgifter inom förskolans värld? Innan jag går in på detta vill jag tillägga att dessa kan skilja sig förskolor emellan, liksom de

organisatoriska förutsättningarna i form av tid för administrativt arbete skiljer sig från en förskola till en annan.

Exempel på förekommande administrativa uppgifter inom förskolan:

- Utbildning; utveckling, lärande och omsorg:

En del i att arbeta som förskollärare är att ansvara för den utbildning som barnen ska få ta del av på sin förskoleavdelning. Detta kräver en insyn i barngruppens behov samt stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet. Möten såsom arbetslagsreflektion, individuell planeringstid och planeringsdagar är några exempel på möten utanför barngrupp där det sker samtal för att utveckla utbildningen på avdelningen för att främja barnens utveckling, lärande och omsorg. På de flesta förskolor har varje avdelning reflektion under en timme per vecka. Individuell planeringstid skiljer sig åt, på Pluto hade jag som förskollärare ingen utsatt planeringstid och på Mercurius ungefär tre timmar per vecka. Detta är forum som skrivs ned i dokument i form av överenskommelser kring hur vi som arbetslag, eller individuellt, ska arbeta för att skapa en god utbildning för alla barn på vår förskoleavdelning. På Pluto: 33 barn i åldern 1–2 år och på Mercurius 14 barn i åldern 1–3 år.

- Rutiner:

Övergångar från uteverksamhet till hall, hall till skötrum, måltid till handtvätt och vila. Det finns många olika rutiner inom förskolan, där en fungerande struktur skapar trygghet och förutsägbarhet hos barngruppen. Dessa kan även ge möjlighet till utbildning i förskolan. Avdelningens dagliga rutiner skrivs ofta ner, både för att kollegor ska kunna ta tillvara dagsstrukturen och för att nya vikarier ska få en förståelse för verksamheten. Vid särskilda tillfällen krävs nedskrivna överenskommelser kring hur vissa rutinsituationer ska utföras, det kan handla om att vi vid måltiderna ska säkerställa ett visst förhållningssätt hos pedagogerna gällande maten eller vilka samtal vi ska föra kring måltiden.

- Samverkan med hem:

Dagliga samtal, lärloggar, veckobrev, utvecklingssamtal, föräldramöten och andra samverkans-forum som kan förekomma mellan hem och förskola behöver ofta administreras. Dagliga samtal med vårdnadshavare vid hämtning och lämning kan behöva informeras till övriga kollegor, lärloggar som beskriver den utbildning som sker behöver skrivas, veckobrev likaså. Utvecklingssamtalen ska förberedas, genomföras och sedan sammanfattas både på individnivå och därefter på gruppnivå. Dessa blir sedan en del i arbetslagets vidare utbildning utifrån vårdnadshavarnas tankar och önskemål. Dessa lärloggar kräver även en

dokumentation i form av nedskrivna anteckningar, fotografier eller filmklipp som även dessa kräver sin del av administration.

- Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet:

Den utbildning som sker inom förskolan ska ske utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (Lpfö 18). Det innebär att pedagogerna inom förskolan på olika sätt behöver få nya kunskaper och insikter för att kunna arbeta med detta. Kompetensutveckling i form av utbildningar, kurser och föreläsningar är exempel på detta. Skolverket gör insatser i form av exempelvis läslyftet. Det finns ofta dokument där det ska bockas av på en lista för att säkerställa att pedagoger fått ta del av utbildningar och föreläsningar.

- Utbildningens resultat:

Vid varje läsårsslut sitter varje arbetslag och beskriver resultaten av den utbildning som avdelningen erbjudit barnen under året som varit. Denna skickas sedan vidare till rektorer och högre upp i ledningskedjan. Vad man kallar dessa dokument kan skilja sig, på Pluto är Karins "utvärdering" ett exempel på detta.

Dessa ovan uppstyltade områden är några exempel på administrativa arbetsuppgifter som förekommer i mitt uppdrag som förskollärare. Vi ska även arbeta efter Skollagen, Förskolans läroplan, Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt flertalet andra dokument, vilka vi behöver ta del av för att kunna utföra vårt uppdrag. Dessa dokument revideras med jämna mellanrum, vilket kräver att pedagogerna sätter sig in i de reviderade upplagorna och skapar förståelse kring dessa.

Under mina år inom förskolans värld har det skiftat förskolorna emellan med antalet administrativa uppgifter, min upplevelse är att dessa ökar. Det vi skriver i diverse dokument används på olika sätt utåt - till vårdnadshavare, ledning, kollegor eller högre upp i ledningskedjan. Det som skrivs ned är det arbetet som sker i barngruppen, men liksom Bornemark (2020, s. 52) nämner handlar det ofta om att beskriva den goda verksamheten vi erbjuder till personerna som inte finns på plats. Det finns även ett syfte i att dokumentera till arbetslaget på olika sätt, vilket jag ser som en tillgång. Men att skriva ner tar ofta längre tid än att prata om det, vilket även Forssell & Ivarsson Westerberg (2014, s. 190) belyser dokumenterandet i skolan som tar tid från den faktiska undervisningen. Jag tänker att min gestaltning från Pluto, där beskrivandet av resultat i utvärderingen får ta tid från barnen den fredagen är ett exempel på detta.

Jag som förskollärare är utöver ansvarig över barngruppens utbildning för tillfället även platssamordnare, vilket innebär att jag loggar närvaro/frånvaro hos personalen, organiserar dagen för hela förskolan vid personalfrånvaro samt planerar och leder samtalsgrupper med mina kollegor. Jag tar även emot förskollärarstudenter från Stockholms universitet, vilka kräver sin del av administrativt arbete när progression ska skrivas ned och betyg ska sättas. Utöver detta sker många olika möten under min arbetsdag, det är både planerade möten och oförutsedda möten med kollegor, vårdnadshavare eller annan personal som inte förekommer i dokument – men där det sker informationsutbyte. Jag nämner detta för att synliggöra hur komplext det administrativa inom förskolan kan se ut, samt hur annorlunda det kan se ut beroende på vilka uppdrag jag som förskollärare innehar på min arbetsplats.

Jag kan däremot uppleva att jag oftare än jag kanske behöver tar tillvara stunder när det är färre barn på plats, för att arbeta med administrativa uppgifter utanför barngruppen. Jag funderar även ofta över om det administrativa arbetet ger mer kvalitet, än om vi skulle använda denna tid mer med barnen i gruppen. Måste det finnas dokument med nedskrivna ord för att det ska kallas kvalitet, såsom Karin tänker att jag alltid kan fylla på mer i våra utvärderingar. Är det inte kvalitet om det inte förekommer i skift? Är det inte heller beprövad erfarenhet om det inte förekommer i skrift? Innan vi går in på dessa frågor, vill jag presentera det mätbarhets- och resultatfokuserade samhället vi idag verkar i.

New public management och det mätbara

Vi arbetar i ett samhälle, som alltmer väljer att fokusera på mätbarhet i form av resultat och granskning. Bornemark (2018, s. 31) beskriver det nya mätbarhetssamhället, new public management och tar hjälp av några av renässansens filosofer när hon beskriver detta fenomen. När jag läser Bornemarks (2018, s. 31) text om det omätbaras renässans, kan jag inte låta bli att fastna för likheterna jag ibland upplever i mitt förskolläraryppdrag och särskilt i mina berättelser från förskolorna Merkurius och Pluto, i hennes beskrivning av New Public Management, NPM. Bornemark beskriver hur fokuset i det mätbarhetssamhälle vi har idag, har skiftat från att ge tillbaka till verksamheten, till att handla om effektivitet och resultatfokus. Det som inte går att mäta blir nedprioriterat, menar Bornemark (2018, s. 70) och benämner exempel på omätbara begrepp såsom omsorg, trygghet och vänligt bemötande. Som förskollärare handlar mitt uppdrag först och främst att arbeta med begreppen omsorg, trygghet, undervisning och lustfyllt lärande i min yrkesroll (Lpfö 18). Vad Bornemark beskriver, vill jag säga mig uppleva bland annat i min berättelse om Pluto. Fokuset jag har med begreppen omsorg, trygghet, lärande och undervisning får ge plats åt resultat-skrivande, där även ledningen i form av utvecklingsledaren Karin kräver av mig att gå undan för administrativt

arbete – skriva ännu mer i avdelningens utvärdering. Karin blir som en mänsklig skepnad av NPM, som står för resultatfokus. Det som tar emot är hur jag ska kunna tänkas beskriva goda resultat efter en vecka som jag beskriver på Pluto. Denna dag vill jag prioritera barngruppen och ge av omsorg, trygghet och framför allt glädje, innan jag går in för att sätta mig och göra administrativt arbete. Jag ser likheter med det som jag nämnde Forsell & Ivarsson Westerberg (2014, s. 190) belysa, där administrationen tar tid från undervisningen. Barnens undervisning får hamna i skymundan för att jag ska ta tillfället i akt att skriva ned resultat och effektivisera tiden, när vi har ett lågt nyckeltal. Nyckeltal är ett sådant begrepp som jag kopplar till Bornemarks (2018) tankar om mätbarhet och resultat. Det går att mäta hur många barn per pedagog som är på plats, men inom ramen för detta behöver det tas i beaktning hur det ser ut i övrigt. Är det klokt att ta sig tid för arbete utanför barngrupp efter en vecka jag beskriver i berättelsen om Pluto? Är det så viktigt att tvätta stolar, städa hall och skriva ännu mer i avdelningen utvärdering efter en vecka av personalbrist?

Under mina deltagande observationer, möter jag min kollega Emma som står inför ett val, här följer ett kort utdrag:

Lärloggar eller muffins? - Emma, kollega

Här följer en kort dialog under ett möte, där de olika arbetslagen skulle komma överens om hur vi ska bjuda in vårdnadshavarna inför terminsavslutet och på vilket sätt vi kunde ordna fika.

“Jag bakade muffins med min grupp förra året och det var oerhört populärt. Vårdnadshavarna verkade tycka det var trevligt och barnen var stolta över att bjuda på sina bakverk”, säger jag.
“Jag har inte tid. Jag vet inte hur jag ska få tiden att räcka, jag behöver göra x antal lärloggar innan terminen är slut. När ska jag hinna baka muffins med barnen?”, svarar Emma.

Detta samtal sker under ett möte där vi diskuterar nya förordningar (sannolikt nedskrivna i dokument) kring medtag av mat för knytkalas för barnen och deras vårdnadshavare. För att säkerställa att det exempelvis inte förekommer allergier, har det uppkommit nya riktlinjer kring medtag av mat till förskolan. Vi har under flera år haft knytkalas eller picknick, där varje familj tagit med sig en egen picknickkorg och samlats inför terminsavslutet. Jag motsätter mig inte riktlinjer kring medtag av mat, särskilt som allergier kan ge förödande konsekvenser. Det jag ställer mig till är hur min kollega Emma behöver prioritera i detta skede. När vi nu behöver finna nya lösningar kring vad som är genomförbart för ett terminsfika med familjerna. När jag ger förslag om att min kollega Emma kan ge barnen möjlighet att baka muffins, då det var oerhört uppskattat året innan när min barngrupp fick göra detta - möts jag av något som jag själv ofta får brottas med. Emma upplever att hon inte kommer hinna med, då hon behöver prioritera lärloggar. Hon behöver hinna med det mål

som vi har att nå varje termin per barn. Det här är ytterligare ett exempel på det mätbarhetsfokuset som Bornemark beskriver. Antalet lärloggar per barn och termin är mätbart, liksom resultaten av undervisningen som dessa beskriver. Det går inte att mäta bakningen i resultat, eller jo – om jag väljer att lägga in naturvetenskapligheten i att blanda olika ingredienser för att få till en smet eller det matematiska i att mäta ingredienserna. Det som ringer kvar i mig efter detta möte är just hur lärloggarnas mätbarhet, får gå före den glädjen ett barn kan uppleva när denne får servera muffins på ett terminsavslut till sina vårdnadshavare som barnet bakat själv. Är det så här vi ska prioritera och ta tillvara dessa stunder?

Beprövad erfarenhet

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, s. 10) beskriver hur utbildningen i förskolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetssätt. Vetenskaplig grund beskriver Skolverket (2023) som utbildning som grundas på forskning, där forskningen tolkas för att användas på ett ändamålsenligt sätt i den egna verksamheten. Den beprövade erfarenheten består av kunskap som vuxit fram i det vardagliga arbetet, genom att de som arbetar i verksamheten prövar, omprövar, diskuterar och kritiskt granskar sin verksamhet (Skolverket 2023). Skolverket (2023) beskriver hur en erfarenhet blir beprövad när det problematiseras och prövas på ett strukturellt sätt. Det skrivs vidare hur den beprövade erfarenheten på något sätt ska dokumenteras, för att det ska synas vad som skett och vad det ledde till samt för att sprida vidare erfarenheten till andra och kunna diskuteras (Skolverket 2023). Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet förutsätter varandra i det praktiska arbetet, vetenskaplig grund bidrar till att utveckla den beprövade erfarenheten och den beprövade erfarenheten från det praktiska arbetet kan bidra till forskning (Skolverket 2023).

Jag ser på min förskolläraryt utbildning som en del av den vetenskapliga grund jag använder mig av i min roll som förskollärare, liksom det som jag tagit del av i form av exempelvis utbildningar och föreläsningar under mina yrkesår. Vad kan då tänkas vara beprövad erfarenhet? Är den beprövade erfarenheten den kunskap jag samlat på mig under mina yrkesverksamma år som förskollärare i det praktiska arbetet i mötet med barnen, vårdnadshavare och kollegor? Där jag omsätter vetenskaplig grund i praktiken?

Jag läser Skolverkets (2023) text igen: “Den beprövade erfarenheten består av kunskap som vuxit fram i det vardagliga arbetet, genom att de som arbetar i verksamheten prövar, omprövar, diskuterar och kritiskt granskar sin verksamhet”. Den beprövade erfarenheten borde bestå av den kunskap som

utvecklats på förskolan genom åren, genom olika möten med nya barn och barngrupper – med skilda behov och intressen. Sådant som tagit upp till diskussion och på olika sätt berörts i olika forum, där vetenskaplig grund bestått av forskning praktiskt genomförd, omprövad och diskuterad. Det är nu jag vill gå in på Skolverkets (2023) tanke om att denna på något sätt dokumenterats. Under mina yrkesverksamma år har det arbetet som genomförts dokumenterats i viss grad, genom exempelvis reflektionsprotokoll och avdelningars utvärderingar. Däremot finns det nog betydligt mer som inte dokumenterats. Jag kan ibland på eftermiddagen stå framför en vårdnadshavare som undrar vad vi gjort under dagen och vara helt tom i huvudet – hur sammanfattar man en åtta timmars dag med så många olika mellanmänniska möten? Det sker så mycket under en dag i förskolan, både saker som jag lär mig av och sådant som bara går mig förbi. Tänk så mycket erfarenhet jag bär med mig efter dessa tio år, som inte finns nedskrivet – är det då inte tillräckligt att kallas beprövad erfarenhet? Behöver det praktiska arbetet skrivas ned för att den ska anses beprövad och på vilket sätt ska det tänkas spridas och gynna andra? Vad är det som ska dokumenteras när det kommer till beprövad erfarenhet och hur ska det göras? Kan det finnas som ett dokumenterat kunnande i form av praktisk kunskap, som lever i kroppen eller behöver den administreras i dokument?

Praktisk kunskap

Om det nu är så att beprövad erfarenhet med andra ord består av professionens samlade kunskaper som erövrats i det praktiska arbetet, i de mellanmänniska mötena, tänker jag att det är dags att gå in på just praktisk kunskap. Jag har inte som intention att ställa begreppen mot varandra, jag finner flertalet likheter dessa emellan och även ett par skillnader. Jag ska nu försöka förklara hur jag ser på de två begreppen beprövad erfarenhet och praktisk kunskap. Beprövad erfarenhet tänker jag mig är något jag bär med mig i mitt arbete som förskollärare, där jag samlat på mig kunskap. Denna kunskap omprövar jag i min praktik för att tänk om. Jag tänker att den beprövade erfarenheten kan tänkas som tidskänslig, den behöver systematiskt omprövas.

När det gäller den praktiska kunskapen beskrivs den som en kunskap införlivat i våra kroppar som ett kunnande vi nyttjar utan att tänka på det (Gunnarsson 2019, s. 12–13). Praktisk kunskap är sådant som vi införlivat tidigare i livet och som ligger där som ett erövat kunnande som vi utnyttjar i olika aktiviteter utan att tänka på det (Svenaeus 2009, s. 12–13). Den praktiska kunskapen är sådant vi utför som av vana i det praktiska livet utan att direkt reflektera över det. När jag möter begreppen beprövade erfarenheten och praktisk kunskap, vill jag se likheter dessa emellan. Det jag vill se som liknande, är möjligheten för mig att lära om och göra min kunskap till en del av mitt handlande. Den beprövade erfarenheten kräver en vetenskaplig grund, vilket jag vill säga att den praktiska likväl

också kan innefatta. En skillnad skulle kunna vara att den praktiska kunskapen kan bestå i något som ett förhållningssätt, eller en känslighet – fingertoppskänsla är ett begrepp inom förskolans värld som ofta används. Praktisk kunskap, kan i motsats till beprövad erfarenhet inte läras ut hur som helst, även om de båda begreppen utgår från praktiken. Jag tänker att det finns förmågor som är svåra att lära, även genom vetenskaplig grund. Det som går att läsa sig till, kanske inte alltid är lika enkelt att omsätta till handling. Den beprövade erfarenheten, nedskrivna i dokument kan med fördel användas av andra att lära av. Det jag känner motstånd till är hur det nedskrivna tar mer plats och får ett större värde, än handlandet som sker i det dagliga. Praktisk kunskap kräver handling, det kräver en närvaro hos en förskolepedagog i den direkta barngruppen för att den ska utvecklas. Närvaron krävs även för att vi ska kunna ompröva vår beprövade erfarenhet, något vi går miste om när administrationen ökar.

Jag menar på att praktisk kunskap kräver handling, vilket jag baserar på följande citat som påvisar hur det är genom våra handlingar vi visar våra innersta intentioner:

...det finns saker som hon inte ser eller känner till om sig själv. Istället är det först genom sina handlingar och projekt i världen hon blir till: vad hon gör visar vem hon är, både för andra och sig själv; existensen föregår essensen (Hjertström Lappalainen 2019, s. 30).

Jag kan med ord och text beskriva många sätt goda exempel på praktisk kunskap i rollen som förskollärare, men beskrivningarna behöver inte alltid överensstämja med mitt handlande i praktiken. Jag har många gånger stött på kollegor som med ordets gåva kan beskriva ett pedagogiskt förhållningssätt, men där orden inte överensstämmer med praktiken. Genom att praktiskt handla i situationer får vi syn på oss själv och varandra. Det jag visar genom mina handlingar, säger mer om mig än det jag beskriver i ord och det är därför jag fastnar för citatet ovan. Jag tänker att den beprövade erfarenheten går att lära om, det kommer alltid komma ny forskning att ta del av och det kommer alltid komma nya barn som kräver att jag tänker om i min yrkesprofession, i min praktiska kunskap. Jag vill tro att den praktiska kunskapen går att lära om, men det kräver tid och engagemang. ”Det sitter i väggarna”, brukar det talas om inom förskolans kultur, där gamla värden lever kvar och inte alltid ifrågasätts, eller omprövas. Vikten av tid för reflektion i arbetslaget, med nedskrivna överenskommelser är en fördel jag själv upplevt som en bra form av administration. Särskilt när mitt arbetslag inte tänker likadant och behöver komma överens om något, liksom när något vi gör fungerar bra. Jag tänker att det är den praktiska kunskapen vi samlat på oss genom våra år, som gör det synligt när det är dags att tänka om i sin praktiska kunskap. Beprövad erfarenhet

kräver någonstans att vi ser på oss själva och provar oss fram med nya sätt – skapar ny praktisk kunskap. Jag ställde mig frågan ovan kring hur erfarenhet beskriven i ord kan kallas för beprövad erfarenhet inom förskolans värld. När jag nu ska gå in på praktisk kunskap, tänker jag just på hur det skrivna orden ska införlivas i handlande? Går det att lära sig av en skrift i sitt praktiska handlande?

Jag tänker på min berättelse från Mercurius när jag på måndagsmorgonen 06.51 står och planerar för administrativt arbete. Jag väljer att någorlunda lägga barnens undervisning på paus, för att ta tid för administrativt arbete. Jag fördelar lästid för kompetensutveckling, förberedelse av föräldramöte och dokumentation i form av lärloggar. Dessa är alla väsentliga delar av vårt uppdrag och ger på olika sätt tillbaka till barnen. De är dessutom ett viktigt kugghjul i mitt arbete som förskollärare.

Samverkan med hemmen finns beskriven som en separat del i förskolans läroplan (Lpfö 18) och ett välplanerat föräldramöte och välbeskrivna lärloggar med undervisning underlättar för samverkan med hemmen. Lärloggarna kan även bli en del av avdelningens arbete med att följa barnens lärande och utveckling, för att se vad undervisningen gett för resultat och hur vi kan utmana barnen vidare. Det jag ställer mig frågande till, är varför det behöver påvisas till så många olika instanser.

Varför står jag och planerar för administrativt arbete den där måndagsmorgonen på Mercurius? Jag tänker att den praktiska kunskapen i att leta tid för administrativt arbete vid låga nyckeltal sitter kvar i mig från mina år på Pluto, det är som Karins ord ta tillvara dessa stunder, lever kvar i mig även om jag lämnat Karin bakom mig. Det är även en del av det samhälle vi idag arbetar i, där mätbarheten ofta prioriteras högt - vilken både jag och Karin är en del av. Även Emma känner behovet att prioritera sina lärloggar före bakning med barnen, för att komma åt den mätbarhet vi fått tilldelade för att varje barn ska få lika många lärloggar per termin. Våra olika sätt att prioritera i dessa situationer riktas mot att nå mätbarhet och visa på resultat. På ett sätt blir ju mitt skrivande i denna uppsats genom mötet med mina observationer och teorierna en beprövad erfarenhet, som kommer påverka min praktiska kunskap som förskollärare i att prioritera annorlunda framöver. Det kräver att jag omprioriterar mitt val att lägga tid på administrativt arbete och ser till möjligheter med barnen 06.51 denna måndagsmorgon.

Barnet eller administrationen i centrum?

Jag funderar på hur barnen på Pluto ser på sin vecka på förskolan, där jag och min kollega Helen funnits på plats tillsammans med en grupp gästspelande vikarier och kollegor från övriga avdelningar. Jag beskriver min vilja att ge tillbaka till barngruppen av tid och engagemang innan jag ger mig an de administrativa uppgifterna som fått stå undan under veckan jag beskriver i berättelsen

om förskolan Pluto. Innan Karin dyker upp med NPM på trappan, vill jag ge tillbaka till barnen för det som vi inte kunnat ge under veckan. Medan Karin ser varje möjlighet till administrativt arbete när tillfället ges vid låga nyckeltal. Det perspektivet jag nu vill gå in på, är hur barnen kanske uppfattar sin situation på förskolan? Vad kan de ge för perspektiv på sin vardag?

Under min period av deltagande observationer till denna uppsats möter jag ett barns perspektiv som jag vill presentera:

Alice bästa dag – ett barns perspektiv

Jag och Alice 2,5 år, står i skötrummet på vår avdelning på förskolan Mercurius. Vi har gått in tidigare för att hon behövde gå på toaletten. Vi är ensamma på avdelningen, viktigare att hon får gå på toaletten i tid än att stressa in flera barn samtidigt. Jag passar på att luta mig mot dörrkarmen och insupa fredagslugnet som infunnit sig. Jag passar på att reflektera över veckan som varit, med utflykt till hästhagen, högläsning och lek för att nämna några aktiviteter.

Alice står och tvättar sina händer, hon tittar på mig genom spegeln och ler mot mig. "Bästa dagen! Jag får vara själv inne med Linda", säger hon glatt utan att bryta vår ögonkontakt via spegeln. Hon torkar händerna med papper, slänger det i papperskorgen och springer mot mig med öppna armar. Jag går snabbt ner på huk och vi omfamnar varandra i en kram. Jag slås av tanken att detta är hennes syn på en bra dag, ensam inne med mig – i en tid när jag allt oftare planerar för att lösgöra pedagoger istället för att möjliggöra för barnen att mötas i mindre grupper eller få tid för oss pedagoger. Alice går och sätter sig med böckerna, hon älskar högläsning och kan lyssna i evigheter på olika böcker.

"Jag ska gå och hjälpa några andra barn in, så läser vi en bok sen?", säger jag.

Alice nickar och ler mot mig. Hon fnissar så där innerligt mot mig och börjar bläddra i boken hon tagit fram.

Jag hjälper fyra barn in och när vi alla tvättat våra händer sätter jag mig med Alice och läser böcker ända fram till lunch. Jag känner ett lugn i att sitta där på mattan med barnen och läsa bok efter bok. De får turas om att hämta böcker, jag läser och de får ibland avsluta meningarna och hjälpa till i läsningen. När resten av gruppen kommit in, samlas vi för att läsa en flanellograf-saga, barnen väljer återigen Bockarna Bruse. Jag tar fram flanellograf-tavlan och jag och barnen hjälps åt att benämna alla figurer jag sätter upp på tavlan. Jag

berättar sagan med barnens hjälp, vi klappar takten med våra händer i mattan när de tre bockarna går över bron. Ella 1,5 år, tycker det är otäckt med trollet och hon har satt sig i Almas knä. Bodil kommer in med lunchvagnen och barnen hjälper mig att ta ner figurerna från tavlan och lägger de i plastfickan. Vi går sedan till våra platser och äter lunch.

Jag känner ett lugn i kroppen när jag senare på dagen kliver in på kontoret. Jag har fått alla möjligheter att lyckas med båda delarna av mitt yrke, både den praktiska i barngruppen och det administrativa i att skriva ett informationsbrev om veckan till vårdnadshavarna. Jag har både fått ge barnen av min tid, liksom ge tid till det administrativa i form av veckobrevet som riktar sig mot vårdnadshavarna för att få insikt i vår verksamhet. Jag öppnar upp datorn och börjar sammanfatta veckans höjdpunkter i veckobrevet, med ett lugn i kroppen efter en bra vecka med barngruppen.

Alice ger mig ett barns perspektiv på sin dag på förskolan och insikt till varför jag ska prioritera annorlunda. Jag tänker att denna observation visar på hur ett barn kan uppfatta sin vardag på förskolan. Framför allt har jag valt att ha med Alice för att visa på hur det känns inom mig som förskollärare när jag väl får tid med barnen, innan jag tar tid för administrativt arbete såsom ett veckobrev. Denna observation påvisar i motsats till exemplet Pluto, en väl fungerande grund av undervisning, lärande och omsorg. Vi har haft en vecka av meningsfulla utflykter och aktiviteter, det finns mycket gott att påvisa i veckobrev, lärloggar och till läsårets utvärdering så småningom. Jag har denna vecka, och denna fredag, hunnit möta Alice, arbeta med läroplansområdet språk genom högläsning med barngruppen. Jag har själv känt att jag gett barnen stunder av undervisning, lärande och omsorg innan jag tar mig an det administrativa. Jag tänker att denna beskrivning är i total motsats till veckan på Pluto, där jag inte fick ge barnen av detta innan det var dags att ta sig tid för administrativt arbete. Nu vill jag inte påstå att veckorna på Pluto alltid såg ut som jag beskriver i gestaltningen. Det är själva sättet att tänka kring tid för administration eller barngruppen som jag vill komma åt, där det kanske inte på förhand kan vara bestämt att vi ska ta varje tillfälle tillvara. Tillit är en annan sak jag tänker på, där Karin genom sitt sätt att styra mina prioriteringar inte verkar lita på min förmåga. Medan jag på Mercurius får styra denna tid själv, vilket gör att jag känner ett lugn i båda delarna av yrket – det administrativa och det i barngruppen på fredagen i gestaltningen med Alice. Jag upplever en annan tillit till min förmåga att kunna prioritera rätt på Mercurius.

Inom förskolan ser jag på det administrativa arbetet i vissa fall som ett utökat krav att säkerställa att det sker en god undervisning, där förskolläraren enskilt eller tillsammans med sitt arbetslag på olika

sätt följer, beskriver och utvärderar sin utbildning. Vissa av dessa dokument skickas sedan vidare högre upp i ledningen för att synliggöra det arbetet som sker. Jag ställer mig frågande till om det behöver "bevisas" att vi gör ett gott arbete. Jag vill hålla med om att det är av vikt att arbetslaget och rektorn ser till att barnen får en bra utbildning under sina år på förskolan. En ökad distans mellan arbetet i praktiken och ledning, skapar ett behov av insyn. Det är väl någonstans denna administration jag vill komma åt i denna uppsats, den som görs för att visa utåt att det sker ett gott arbete. Det är grundläggande att arbeta med beprövad erfarenhet för att utveckla min praktiska kunskap som förskollärare. Jag önskar att förskolan genomsyras av en reflektionskultur där vi utvecklas för barnens bästa. Men om Alice beskriver den bästa dagen som tid ifred med mig, vad krävs då av mig som förskollärare? Blir det att ta tillvara dessa stunder av låga nyckeltal för administrativa arbetsuppgifter eller att finnas där för en mindre grupp barn och ge de särskilt mycket undervisning, lärande och omsorg? Vad säger dokumenten om vår verksamhet om jag efter en vecka som jag beskriver i förskolan Pluto, går i väg för att fylla i en utvärdering om verksamheten, efter en vecka av "barnpassning"? Vad ger det för mervärde i sig och vad finns det att administrera efter en sådan vecka?

Mervärde är ett begrepp jag återkommande nämner i min uppsats, vad jag vill komma åt med begreppet är hur handlingar i praktiken och administrationen ska ge tillbaka till de som arbetar och befinner sig i verksamheten och till samhället i sig. I mitt fall blir det mig själv, mina kollegor, barnen och vårdnadshavarna som påverkas särskilt av det som sker inom förskolan i form av praktisk handling och administration. Med samhället, menar jag på att mervärdet i form av tid till barnen i motsats till administration kan gynna deras framtida skolgång och skapa en grund för vidare utbildning i grundskolan och vidare till gymnasiet. Skolresultatet dyker, medan administrationen ökar och kanske gäller det att omprioritera vad som egentligen är av vikt redan i förskolan. Om pedagogerna redan i förskolan skulle kunna prioritera mer tid med barngruppen, ökar möjligheterna till utbildningen i form av undervisning, lärande och omsorg.

Det administrativa inom förskolan består av flera lager, och exempelvis dokumenterad beprövad erfarenhet kan komma till uttryck på olika nivåer. Det kan ske på politisk och kommunal nivå, där beslut tas och sällan når oss i det direkta mötet med barnen utom i form av dokument vi ska ta del av och följa. Hit behöver det även rapporteras in resultat av olika slag från förskolans utbildning. På organisationsnivå, där ledningen för förskolan önskar få insyn i hur arbetet på avdelningarna utvecklats för att gynna barnens utveckling. Detta gör vi genom att se om det skett en utveckling hos barnen, som blir nedskrivna resultat. Kvar finns vi i arbetslagen på förskolan, vi som dagligen möter

barngrupperna av olika slag, med olika behov med olika förutsättningar. Jag har inte som avsikt att mena på att administration av exempelvis beprövad erfarenhet inte är av vikt för verksamhetens behov. Jag upplever ett stort behov av att få samtala ostört med mina kollegor om alla möjliga saker, inte minst för att skapa en gemensam grund att arbeta utifrån, men även för att utveckla verksamheten åt samma håll – med barnens välbefinnande som utgångspunkt. Beprövad erfarenhet kan skrivas på allt ifrån en liten post-it lapp, till den där utvärderingen som delas vidare i högre instanser. Det jag oroar mig för, är hur det skrivna ordet får ett större värde än det faktiska arbetet i sig. Samt hur även den där lilla post-it lappen allt oftare behöver redovisas i diverse dokument, vilket ytterligare kräver tid av mig för administration. Det finns heller inga tydliga riktlinjer för hur mycket tid som ska läggas på administrativt arbete. Som jag nämnt ser förutsättningarna olika ut och om den osynliga tiden som tas (i likhet med exemplet på Pluto) inte finns synlig, blir det heller aldrig ett synligt problem. Jag inser här att jag nästan motsäger mig själv, när jag önskar att tiden finns synlig i exempelvis ett schema kring hur många timmar per vecka som finns att tillgå. Det jag vill påvisa är att om vi har ett behov att ta tillvara varje stund av lågt nyckeltal för administrativt arbete, kanske det finns ett övergripande problem i att den tid som finns utsatt inte räcker till eller inte ens finns utsatt. Vad gör vi den dagen som vi inte har låga nyckeltal att tillgå?

Effektivitet

När jag tänker på Karins tankar om att ta tillvara dessa stunder, i form av administrativt arbete vid ett lågt nyckeltal tänker jag på effektivitet. Tiden är knapp i vår verksamhet och på Pluto var det ofta att administrativt arbete vid lågt nyckeltal var ett sätt att hitta tid, då tid inte fanns.

Vid ett tillfälle under mina deltagande observationer, möter jag min kollega Magda som jag skickat in för att se en föreläsning online som vi fått i uppgift att ta del av, föreläsningen ska utveckla vår kompetens inom förskolans värld med de nya rollerna inom förskolan. Det är önskvärt att varje pedagog på förskolan ser föreläsningen så vi tillsammans kan använda innehållet i vidare samtal i vårt arbete. Föreläsningar blir också en del av den vetenskapliga grund vi ska arbeta efter och samtal som kan tänkas utveckla vår beprövade erfarenhet inom vår förskola. När min kollega Magda väl är tillbaka i barngrupp igen har vi detta korta samtal:

Två flugor i en smäll - Magda, kollega

“Så där, nu har jag tittat på föreläsningarna. Jag passade på att göra några lärloggar samtidigt”, säger min kollega Magda. Jag har bett henne ta tid att gå in och se

föreläsningarna vi haft tillgång till under en vecka. Hon har passat på att skriva lärloggar till barnen medan hon lyssnat, istället för att enbart fokusera på själva föreläsningen.

Magda tar tillfället i akt att slå två flugor i en smäll, genom att lyssna till föreläsningen medan hon skriver lärloggar. Vid min första tanke, tänkte jag på effektivisering och att inte kunna förlora sig i exempelvis föreläsningen. Samtidigt lyckas ju Magda hinna med många saker på denna stund, istället för att göra dessa saker vid två olika tillfällen - vilket också tar tid från barngruppen i sådana fall. Det som slår mig är att hon känner ett behov att effektivisera denna tid, hon fyller den med två mätbara delar av mätbart administrativt arbete: bocka av föreläsningen och göra ett visst antal lärloggar. Jag tänker på Karins uttryck ta tillvara dessa stunder, när jag nu tänker på Magda. Hon tar tillvara denna stund ur barngrupp genom att slå två flugor i en smäll. Inom vår enhet ska det göras ett visst antal lärloggar per termin och barn, så vi kan verkligen tänka att Magda såg ett tillfälle i sig. Jag funderar på vad Magda genom denna effektivitet tar tillbaka till diskussionerna i arbetslaget som ska ge mervärde. Jag vill absolut inte kritisera henne på något sätt, jag om någon är en expert på att göra flera saker samtidigt – men jag fångas av detta förhållningssätt att inte kunna förlora sig i en uppgift. Diskussionerna efteråt i arbetslaget kan ju tänkas gynna förskolans beprövade erfarenhet, genom att alla fått ta tillvara föreläsningen som grundas på vetenskap. Jag funderar kring hur vi ska tänkas skapa samtal, om vi ska slå två flugor i en smäll på detta sätt. Jag vet ju inte vilken slags "Karin" min kollega Magda stött på tidigare, som kanske ser ett givande arbetssätt i att effektivisera tiden vi har på detta vis. Magda kanske är fullt kapabel till att arbeta på detta sätt, men det slår mig ändå hur vi försöker ta tillvara dessa stunder för att även effektivisera tiden vi får. Kanske kan detta exempel ge syn på att mätbarheten, i form av antalet gjorda lärloggar och sedda föreläsningar går före professionsutvecklande samtal som kan fördjupa den kollegiala beprövade erfarenheten. Det kan ju inte endast vara så att uppgifter ska bockas av? Det ska väl ge mervärde i form av kunskap eller kanske mervärde till livet i sig?

Det goda (arbets-)livet och kunskap

“Aristoteles ger kunskapen en central roll i det han beskriver som målet för etiken: ett lyckligt liv” (Nilsson 2009, s. 39).

Pröckl (2020, s. 82) uppfattar Aristoteles tankar om vägen till lycka som ett handlande som varken är för mycket, eller för lite. Jag skulle med min svenska mentalitet kanske kalla det att handla lagom. Frågan är hur vi i dagens samhälle kan förmå oss att handla lagom, med de krav som ställs och den mätbarhet som ska administreras för att påvisa resultat. Nilsson (2009, s. 39) tar sig an Aristoteles

tankar om praktisk klokhet, vilket han beskriver som förmågan att hantera de utmaningar vi ställs inför i livet för att uppnå visdom (*sofia*) och kunna >leva i enlighet med det bästa inom en<. Nilsson (2009, s. 42) beskriver vidare Aristoteles etiska dygder, karaktärsdygder, vilka utvecklas genom att praktiseras. Nilsson (2009, s. 46) presenterar Aristoteles kunskapsformer *techne* och *fronesis*, *techne* beskriver han som en kunnighet i att framställa något och *fronesis* som en handlingsform med ett mål i sig. *Techne* beskrivs som en heteronom kunskapsform, genom att följa en instruktion går det att komma fram till ett resultat (Nilsson 2009, s. 47). När det kommer till *fronesis*, beskriver Nilsson (2009, s. 48) begreppet som klokhet i handling och *fronesis* existerar endast i relation till en konkret handlingssituation. Aristoteles (2021, s. 49, 51) beskriver *fronesis* som praktiskt tänkande i handlingar, där det finns frihet att överlägga. Aristoteles menar att klokheten består av gott handlande, en skicklighet, vilken erlagts av erfarenhet. Särskilt om vi ska koppla det till lycka, som Aristoteles (2021) menar är det centrala med handlandet. Om jag här återgår till begreppet mervärde, är det detta jag vill koppla det till. Handlingarna som uppstår inom förskolan som ger mervärde som något som skapar lycka. Jag tänker att begreppet även går att koppla till följande beskrivning av Pröckl (2020) när det kommer till *fronesis* anknytning till samvetet. Pröckl (2020, s. 81) beskriver anknytningen mellan *fronesis* och samvetet, vilken får den praktiskt kloka att handla samvetsgrant, alltså i enlighet med det egna samvetet. Det skulle innebära att en yrkesperson som är praktisk klok skulle kunna handla i motsats till regelverk eller lagar som styr verksamheten där denne arbetar, om personens samvete säger något annat (Pröckl 2020, s. 81). Pröckl (2020, s. 82) beskriver hur vi ofta skapar oss vanor, vilka vi använder oss av för att det ska bli bra. Hon beskriver vidare hur vanorna inte alltid räcker till, då vi hamnar i nya situationer som kräver att vi finner nya lösningar och det är här vi behöver sträva efter *fronesis* i vår praktiska kunskap. Det kräver att vi handlar i praktiken för att få en chans att handla just fronetiskt. *Fronesis* är ingenting vi har inom oss, utan kan endast uppstå liksom Nilsson (2009) beskriver i en konkret handlingssituation. Om vi lägger mer tid på administration för att visa på resultat istället för att praktiskt handla i barngruppen och följa vårt omdöme – ser jag risken i att väga in fina ord i en utvärdering, utan att det skett något vettigt i barngruppen. Jag kan skapa en *techne* i att beskriva en fantastisk undervisning, utan strävan efter *fronesis* i mina handlingar under de situationer jag möter exempelvis barnen i.

Vad skapar lycka och vad ger mervärde? Jag tänker att jag i exemplet på Pluto, får arbetsglädje genom att ge barnen av min tid som jag beskriver denna fredag. Det försöker jag synliggöra även i exemplet med Alice, att barnen kommer före administrationen för min lycka. Det goda arbetslivet blir att finnas där för barngruppens behov, inte för att skriva ned resultat - i alla fall inte efter en vecka jag beskriver på Pluto. Gestaltningen på Merkurius där min arbetsvecka just börjat 06.51,

tänker jag att tid för administrativt arbete var av vikt att nyttja denna måndag innan hela barngruppen återkommit. Genom att lösgöra tid denna dag, gör att vi kan skapa fler tillfällen för undervisning när hela barngruppen är samlad igen.

När jag tänker på techne, finns det många saker som rör sig inom mig – kan en techne vara att beskriva ett gott resultat i en utvärdering, att nå fram till ett mål med sin undervisning, att kunna beskriva en genomförd aktivitet med barnen i en lärlogg på ett akademiskt språk. Jag ser en risk med att en sådan handling, där vi skapar sammanhang för att fint beskriva dessa utan att se till innehållet. Hur genomfördes själva aktiviteten? Hur deltog barnen? Vad gjorde jag som pedagog för att på ett lustfullt och lekfullt sätt bygga på relationer, lek, samspel och social kompetens? Det är som att produkten ska föregå processen. En handling som ger mervärde i livet och som används där i stunden för det goda – fronesis, tänker jag mig omöjlig att administrera och särskilt att kunna ta till sig från dokument. Fronesis är något som sker i stunden, där handlingarna uppstår och därför funderar jag kring hur vi tänker oss att allt dokumenterande ska kunna forma oss i vår yrkesroll. Hur tänker vi att det ska kunna implementeras av andra? När Skolverket (2023) menar att beprövad erfarenhet ska dokumenteras för att kunna nyttjas av andra, ställer jag mig frågande till vad de egentligen är ute efter. Jag finner det självklart att samtal och diskussioner om ett ämne kan ge mervärde, men kommer det påverka handlingarna i sig? Den praktiska kunskapen kräver handling, vilket på något sätt borde frångå från administrationen och NPM tankar om att skriva ned resultat? Jag tänker även att det är dags att fundera på hur mycket tid som ska förläggas på administrativt arbete, om risken är att det mellanmänniska handlandet hamnar i skymundan och tar tid från det praktiska arbetet.

Bornemark (2020) presenterar Cusanus tankar om icke-vetande och förnuftets två delar som han delar in i ratio och intellectus. Bornemark (2020, s. 34) beskriver Cusanus icke-vetande som något vi ännu inte vet, liksom vi planerar för livet och vår framtid – men aldrig fullt kan veta vad som kommer att hända. Cusanus delar in förnuftet i två delar, ratio och intellectus, vilka samspelar för att skapa kunskap. Ratiot är den del som till vardags hanterar det sinnena ger och skapar kategorier av dessa (Bornemark 2020, s. 37–38). Intellectus är den del av förnuftet som hanterar det föränderliga, lyssnar till det nya och hur det innebär att tänka om i ratiot (Bornemark 2020, s. 42–43). När relationen mellan de båda förnuften fungerar väl finns där ett ständigt samspel, där ratiot ordnar upp en värld bestående av vadheter som fångas upp av intellectus i relation till ett icke-vetande (Bornemark 2020, s. 47). Bornemark (2020, s. 56–57) menar vidare att det endast är ratiot som kan administreras i form av dokument. Bornemark (2018, s. 66) beskriver begreppet ratiofiering, vilket

innebär att ratiot definieras i dokument med värden som kopplat till mätbarhet. Vidare menar Bornemark (ibid) att intellectus inte går att beskriva på liknande sätt, då den kräver ett möte med ett icke-vetande. Samtidigt beskrivs hur vår tilltro till verksamheter ökar genom det skrivna ordet och dokument (Bornemark 2020, s. 53–54). Det som jag tänker blir en svårighet här är hur det ska tänkas gå att ratiofiera förskolans verksamhet, med alla de olika möten med olika individer (barn, vårdnadshavare) som vi möter under vår yrkesverksamhet? Jag tänker att Aristoteles techne har likheter med Bornemarks ratio, som något man kan tänkas läsa sig till. Medan fronesis och intellectus behöver möta något nytt för att kunna användas och därför inte kan skrivas ned på samma sätt som techne eller ratio. Om jag nu går tillbaka på Skolverkets tankar om att beprövad erfarenhet, endast kan kallas beprövad om den på något sätt dokumenteras. Vad är det då som kan dokumenteras när det kommer till handlingar inom förskolan som vi kan lära av?

När jag tänker tillbaka på mitt agerande 06.51 på morgonen på förskolan Mercurius, är det som att jag någonstans skapat en ratio av att ta tillvara stunder av lägre nyckeltal. Jag väljer att göra det som jag är van att göra, lägga tid på administrativt arbete vid låga nyckeltal. Det lever nog kvar från mina år på Pluto, där det var en förutsättning för att hinna med och även ett förhållningssätt. Jag tänker att den känsla jag bar inom mig, när jag blir ombedd av Karin att gå in och skriva vidare på min utvärdering, går emot det jag själv ansåg som bäst i den stunden. Pröckl (2020, s. 83) betonar känslolivets betydelse för att handla klokt. Kanske är det här det samvetsgranna återkommer genom att vi behöver handla utifrån det som känns rätt, inte alltid förhålla oss till det skriva ordet som överlägset. Vad finns det för risker med att låta administrationen ta plats före våra känslor eller vårt omdöme? Efter en ohållbar arbetsvecka, där jag önskade ge tillbaka till barnen blir jag någorlunda ombedd att skriva vidare på vår utvärdering av terminen. Utvärderingen ser jag på som en ratiofiering av det arbete vi gjort under terminen, men att prioritera detta denna fredag efter en sådan vecka känns inte som det rätta för mig. Men kanske beror det på hur utvärderingen används, om den beskriver den utbildning som bedrivits under läsårets gång och påvisar på resultat hos barngruppen kanske den inbegriper andra begrepp än endast ratio. Är det endast ratiot som kan skrivas ned? Om vi finner ett väl fungerande arbetssätt, kanske det består av fler delar av förnuftet än ratio. Intellectus kanske har fått möta stora delar av icke-vetande under läsårets gång och utmanat ratiot att tänk om? Oavsett har jag svårt att släppa att jag ska lämna plats åt utvärderingen en dag som den jag beskriver på Pluto. Jag tänker att en stund ute med barnen hade gett mervärde, både till mig själv i min yrkesroll och även till barnen genom att få med sig något mer från vår utbildning på förskolan denna vecka. Det om något hade väl gett mervärde för ett lyckligt (arbets-)liv.

Vid uppstarten av skrivandet av våra uppsatser i denna kurs, för vi diskussioner om forskning under seminariet. Det framkommer att det finns så mycket forskning att ta del av, det nästa vore omöjligt att hinna ta del av allting som det forskats om hitintill. Om den praktiska erfarenheten ska dokumenteras på något vis och göras möjlig för andra att ta del av - när når vi en bristningsgräns här? Vad ska vi göra med all denna dokumenterade erfarenhet? Tänk er en åtta timmar lång arbetsdag, med oerhört många mellanmänskliga möten som är av värde. För att inte tala om alla de olika individer i form av både barn, pedagoger och vårdnadshavare, socioekonomiska förutsättningar som ser olika ut - går det verkligen att ratiofiera dessa och implementera denna form av beprövad erfarenhet på en annan förskola hur som helst? Eller menar Skolverket (2023) att det är just inom kollegiet på den arbetsplats vi verkar på som anses relevant? Mötet med en barngrupp kräver ofta handlingar i stunden och det kräver en hel del vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – vad är det som ska administreras, hur ska det göras och på vilka grunder? Vad är anledningen till att den behöver dokumenteras och vad ger det för mervärde? Vad ska vi göra med allt det insamlade materialet? Bornemark (2020, s. 20) beskriver även hur det ska följas upp huruvida dokumenten som finns används i praktiken. Inte nog med att det ska administreras, krävs det ytterligare administration för att se till att det administrerade efterföljs på golvet. Inte nog det att mycket ska administreras för att säkerställa att arbetet görs på ett visst sätt, så ska vi även dokumentera resultaten. Någonstans är det kanske bra att det finns en oro för att det som finns nedskrivet omsätts i praktiken. Som jag nämnde under rubriken ”Praktisk kunskap”, kan jag själv i tal och skrift framföra goda exempel på handling. Det betyder inte att jag handlar så i den faktiska praktiken. Jag ser det lite som i likhet med en kris, låt oss säga hur vi tänker oss att vi ska agera vid en brand och när vi står inför den faktiska situationen – kanske tänker jag i förväg att jag ska agera och hjälpa till, men när situationen uppstår kanske jag blir paralyserad av skräck och helt handlingsförlamad. Jag tänker att administrationen kan riskera att skapa ett arbetssamhälle som inte förutsätter det professionella omdömet. Det är något som Bornemark (2020, s. 63) återkommer till, där hon beskriver hur vi ofta tänker att skolan kan styras av techne och hur målen tänks lika utanför handlingarna. Kommer det bli viktigare att kunna beskriva ett gott handlande och resultat i ett dokument, istället för att praktiska kunna utföra denna nedskrivna handling i praktiken?

När det gäller administrationens plats idag, känns det som ett sätt att endast kunna utöva kontroll och ha ryggen fri vid eventuella missöden. Om det enda som går att skriva ned i dokument är ratiot, blir den delen av förnuftet prioriterad och intellectus får ställas åt sidan. Det mätbara och kontrollerandet av att arbetet görs känns som det grundläggande för att det administrativa tar mer plats. Samtidigt slår det mig att samtalen och diskussionerna i kollegiet kanske är det som får utveckla intellectus. För att nå beprövad erfarenhet behöver vi pröva, ompröva och diskutera. Kanske är det här som vi

faktiska får tänka om, möta olika perspektiv och kringgå ratiofieringen av kunskap – med den lilla detaljen kring hur det ska vara tänkt att dokumenteras. Det digitala samhället idag, med det snabba informationsflödet och konstanta möjligheten att nå varandra genom olika medier är nog en ytterligare faktor – men vad gör det med oss? Det goda arbetslivet kan inte bestå av att skriva ett visst antal lärloggar, ha sett alla föreläsningar och kunnat bocka av dessa uppgifter. Nog vill jag tro att det är i mötena med kollegor och barn som vi förskollärare och barnskötare egentligen känner att vi får och ger mervärde, och skapar lycka i arbetslivet. Det är så mycket mer än ett arbete att uppnå resultat, när vi dagligen får se barnen utvecklas, lära och möta omsorg.

Ta tillvara dessa stunder

På förskolan Pluto förväntas jag ta tid från barngruppen efter en vecka utan någon större undervisning. På förskolan Mercurius lever detta kvar i mig och jag frigör tid för administrativt arbete istället för att ge barnen av tiden, när vi har en dag av låga nyckeltal. Min kollega Magda slår två flugor i en smäll och effektiviserar föreläsningen med att skriva lärloggar samtidigt. Emma behöver prioritera lärloggar före bakning. Det är några exempel som jag stött på i mitt dagliga arbete som förskollärare. Forssell & Ivarsson Westerberg (2014, s. 9) beskriver hur det på flera olika håll varnas för att det administrativa arbetet stjäl tid från det “vanliga” arbetet. Här ser jag likheter med det jag försöker komma åt, att tid från barngruppen tas för att ge plats åt administrativt arbete.

Här följer en observation av min kollega Alma och hur hon väljer att ta tillvara denna stund av låga nyckeltal:

Ta tillvara dessa stunder – Alma, kollega

Jag frågar min kollega Alma om hon behöver göra något utanför barngrupp. Vi har en lugn fredag, med många barn frånvarande. Alma tittar på mig, hon rynkar pannan och ser sig omkring på avdelningen. “Nej”, säger hon sakta och släpande. “Nej, det tror jag inte”.

Ta tillvara dessa stunder, genom att finnas kvar med barnen i barngruppen. Alma ger mig ett nytt perspektiv när hon väljer att inte ta tillvara stunder av administrativa arbetsuppgifter trots att det är en dag med lägre nyckeltal. Jag tänker att hon visar på att det visst finns en gräns för hur ofta vi ska ta tillvara stunder utanför barngrupp och att jag i mitt tänk, påminner om när Karin säger *det finns alltid saker att göra* i min berättelse från Pluto. Alma tar tid att tänka efter och säger sedan nej. Kanske finns det även en god tanke i både mig och Karin, att alla vi pedagoger ska hinna med våra uppgifter och känna oss i fas, Alma visar mig här i detta korta exempel att hon har haft tillräckligt

med tid och inte behöver mer – kanske är det ett tankemönster jag själv behöver anamma mer. Jag behöver inte ta tillvara varenda stund av lågre nyckeltal. Det positiva med att ta sig tid, när tid finns, är att vi hinner med barngruppen när alla väl är på plats. Så det krävs en balansgång för att hinna med. Hos Karin på Pluto fanns det ingen utsatt tid för detta, varför det var av vikt att finna denna tid. På Merkurius fanns tiden, men vanan av att finna tid vid låga nyckeltal levde kvar i mig den där måndagsmorgonen 06.51. Lite som en praktisk kunskap, eller okunskap? Kanske behöver jag själv ompröva mitt sätt att ta tillvara dessa stunder av låga nyckeltal.

Konsten att finna balans

Jag beskriver hur jag såg på förskolläraryrket innan jag klev in i den färdiga rollen som något som följde barnens utveckling och lärande. När jag knappt tio år senare ska skriva denna uppsats brottas jag med mina tidigare erfarenheter och möten med den andra sidan av yrket – det administrativa. Forssell & Ivarsson Westerberg (2014, s. 12) påpekar den bristande vetenskapen kring vad som kan vara lagom när det kommer till administration i en organisation. Hur ska jag finna balans mellan barngruppen och det administrativa om det inte finns vetenskap eller riktlinjer som tydliggör balansen? Hur ska jag då lyckas finna en balans i arbetet i barngrupp och det administrativa? Jag tas tillbaka till en tidigare rektor, som försökte sig på att stötta oss i just detta.

Prioriteringar i en stressig förskole vardag – Eva, rektor

Min förra rektor på Merkurius i en stressig tid med svårigheter hos pedagogerna att prioritera mellan barngruppens undervisning och administration:

“Ni kan tänka såhär, ge barnen tre veckor av god utbildning i form av undervisning, lärande och omsorg. När den fjärde veckan kommer tar ni er tid utanför barngrupp för administrativt arbete och sen fortsätter ni så”.

Ett av rektorernas ansvar är att stötta förskollärare att prioritera rätt. Här ovan tänker jag mig ett gott exempel på detta. Eva var alltid väldigt tydlig med att vi skulle protokollföra hur många timmar vi la utanför den utsatta tid vi hade, för att kunna visa hur mycket tid som egentligen “saknas”. Hon skapade organisatoriska förutsättningar för oss att prioritera rätt i att finna en balans mellan arbetet i barngrupp och det administrativa arbetet. Eva blir en motsats till Karin på Pluto, där det inte finns tid på schemat för administrativt arbete, tas den tiden även i stunder som egentligen skulle behöva förläggas till barnen. Tiden som tas ut blir då osynlig och loggas inte på samma sätt, vilket försvårar situationen ytterligare då det är uppenbart att tillräckligt med tid inte finns för det administrativa – och inte ens till barngruppen just den veckan som beskrivs på förskolan Pluto. Det som går att mäta

är resultatens av undervisningen som utförts när det inte sett ut på det sätt som veckan påvisar, men ska det verkligen tas tid från barnen för att administrera resultat efter en sådan vecka? Att finna balans får handla om att följa mitt omdöme, utmana mina vanor och få stöd i att prioritera och följa det som egentligen skapar en god arbetsmiljö och ett lyckligt (arbets-)liv.

Avslutning

Jag beskrev hur ett essäistiskt skrivande inte handlar om att komma fram till ett svar på sina frågeställningar, utan snarare att reflektera kring dessa för att få nya insikter. Genom att beskriva det mätbarhetssamhället vi lever i, där administrationen och det nedskrivna ordet värderas högre än de mellanmänniska mötenas unicitet, önskar jag ge ett bidrag till vad jag ska fortsätta utveckla i min roll som förskollärare. Tiden och reflektionen har varit två centrala delar i mitt nya erövrade praktiska kunnande och tankar kring detta. En praktisk kunskap är att veta när tiden behöver tas tillvara för barnen istället för administrationen, att göra avvägningar som min kollega Alma visar insikt kring när hon eftertänksamt säger nej till administrativ tid. En beprövad erfarenhet av denna uppsats blir att prioritera tid med barnen mer, men även att se vinsterna med en del av de administrativa arbetsuppgifterna.

∞

Jag tittar på papper som sitter uppsatta på skåpsluckorna till vårt kökspentry. Jag är tillbaka på avdelningen efter en föreläsning om tydliggörande pedagogik, där jag återigen blivit medveten om alla papper som sitter uppe hos oss. På föreläsningen fick jag en insyn i hur mycket det kan störa att ha för mycket omkring sig, visuellt buller kallas det. Det är ingen ny kunskap för mig – men i allt som mitt yrke innefattar behövdes det en föreläsning för att bli medveten om detta igen. Jag tar ner tre av dokumenten som sitter uppe för oss pedagoger. Pedagogernas veckoschema, barnens födelsedagar och rutinschemat får sitta kvar. Jag ler för mig själv när jag drar ner dokumenten, för jag har inte tittat på dessa sedan de sattes upp i augusti och nu är det mars. Leendet går över när jag inser att dessa dokument tagit tid från mig och barngruppen, men leendet återkommer när jag inser att de var av vikt när vi i arbetslaget kom överens om dessa. Tänk vilken tid det tar att skriva ned saker som går att tala om.

∞

När jag påbörjade skrivandet av denna uppsats var jag skeptisk till om administrationen gav tillbaka till barnen. Nu när jag fått genomgå denna skrivandeprocess inser jag vikten av det administrativa arbetet i förskolan. Jag har jag fått ny insyn i att mycket faktiskt ger tillbaka till barnen,

vårdnadshavare och oss kollegor. När jag utvärderar verksamheten med mina kollegor, kan vi se tillbaka och unna oss en eloge för det arbetet vi lyckats med. Jag behöver själv i mitt yrkeskunnande gå tillbaka till mig själv för att synliggöra vilka prioriteringar jag gör och särskilt vad som är av vikt. Ta tillvara dessa stunder, behöver inte handla om att nyttja varje tillfälle som ges med lågt nyckeltal till administrativt arbete. Det kan handla om så mycket mer, att vara med barnen i mindre grupper eller att ta sig tid för uppgifter som ligger på hög eller behöver göras inom en snar framtid. Detta för att få syn på hur vi kan stötta och utmana varje barn i vår utbildning. En praktisk kunskap hos mig, kanske är att jag lyckas hitta och tar tillvara tid för barnen när nyckeltalen är lägre - istället för att lämna barngruppen titt som tätt när den är fulltalig. Jag tänker att en praktisk kunskap, klokhet i handling, är att finna tillfällena för att hinna med och säga nej till det jag inte hinner med. Jag tänker att det är en förmåga att finna tid och särskilt att ta denna när verksamheten faktiskt tillåter - däremot vill jag inte att det ska gå ut över barngruppen.

Vår vardag, barnens barndom.

Jag läste ovanstående text någonstans och tog det till mig. Det jag gör i mitt uppdrag som förskollärare gör en stor skillnad för de barn jag möter. Vad jag väljer att göra av den tid och de krav som ställs på mig i min yrkesroll i det NPM-samhälle vi idag verkar i, formar den barndom som barnen möter. Tänk bara på Olle som kommer till oss klockan sju varje dag och Alice beskrivning av sin bästa dag. Jag tänker att barnfokuset, där barnens behov kommer före det administrativa, skapar en möjlighet av ett gott arbetsliv där min professionalitet i mötet med barnen kommer före det administrativa arbetet utanför barngruppen. Jag vill ge tillbaka till barnen innan jag går i väg, liksom jag initialt tänkt handla i min berättelse om Pluto. Tack vare Alice och mina observationer liksom den teori jag kopplat till dessa genom skrivandet av denna uppsats, hoppas jag mina prioriteringar av barnen allt oftare får gå före möjligheten att ta tid utanför barngruppen. En klok handling när jag står där på Mercurius kl 06.51 på måndagsmorgonen, är att forma för ett gott arbetsliv för mig och mina kollegor, och inte minst barnen. Tiden som finns, ska användas för det administrativa när det finns behov – men främst för att stötta barngruppen och skapa fler tillfällen för undervisning, lärande och omsorg. Risken med detta är att det inte syns uppåt hur mycket tid som egentligen behövs och hur mycket tid som tas, eftersom vi redan lyckas mäktat med genom att lösgöra varandra. Genom att beskriva vårt arbete i det administrativa, genom veckobrev eller lärloggar kan vi nå ut till vårdnadshavare med information kring hur vi arbetar med utbildningen i förskolan. Jag tänker att det ger en möjlighet att stärka förskolans plats i utbildningskedjan och även förskolläraryrollen i sig. Många vårdnadshavare har under mina yrkesverksamma år ofta önskemål om mer information,

bilder/dokumentation kring deras barn och den verksamhet vi bedriver, vilket ytterligare skapar behov av tid utanför barngrupp. Kanske påvisar detta den kultur som råder i dagens samhälle, där vi har sådan snabb tillgång till bilder och information. För att inte tala om det resultatfokus som tar alltmer plats i förskolan. Dessutom finns det ju alltid ett behov att lära sig mer, genom att läsa vetenskapliga artiklar eller stödmaterial. Här finns möjlighet att utveckla den vetenskapliga grunden och därmed den beprövade erfarenheten. Tiden utanför barngrupp, liksom administrativt arbete, är viktig för att verksamheten ska utvecklas. Karin är ett exempel på NPM i mänsklig skepnad, det finns nog många olika figurer av det slaget som vi har mött, möter och kommer möta under vårt yrkesliv. Jag vill inte påstå att någon som förekommer i min uppsats på något sätt handlat fel, vi är alla en del av NPM-samhället idag och det formar oss dagligen. Det viktigaste är nog att ta sig en funderare inom sig själv, vad är viktigt för mig? Hur kan jag prioritera annorlunda? På vilket sätt kan jag handla lagom för att ge både till barngruppen och det administrativa? Jag vill hoppas att denna text kan inspirera även dig att sätta ned foten, ifrågasätta och omvärdera den administration vi gör inom förskolan idag. Jag beskrev Hammaréns (2005) tankar om inre och yttre dialoger. Jag hoppas denna text kan bli ett underlag för diskussioner. Jag önskar själv vara en förebild för mina kollegor, kring att prioritera mellan det praktiska arbetet i barngrupp och det administrativa. Med en förhoppning om en ökad tillit till vårt professionella omdöme och en minskad tillit till administration vi tar oss an. Kanske ska vi oftare ställa oss frågan, vad är möjligt att administrera och hur mycket tid ska det behöva gå åt?

Referenslista

- Alsterdal, L. (2014). "Essäskrivande som utforskning", i Burman (red.) *Konst och lärande: essäer om estetiska lärprocesser* (Red.). Huddinge: Södertörns högskola.
- Aristoteles (2021). "Bok VI ur Nikomatiska etiken", i Lappalainen (red.) *Klassiska texter om praktisk kunskap*. Huddinge, Södertörn Studies in Practical Knowledge.
- Bornemark, J. (2018). *Det omätbaras renässans: en uppgörelse med pedanternas världsherravälde*. Stockholm: Volante.
- Bornemark, J. (2020). *Horisonten finns alltid kvar - om det bortglömda omdömet*. Stockholm: Volante.
- Forssell, A. & Ivarsson Westerberg, A. (2014). *Administrationssamhället*. Lund: Studentlitteratur.
- Gunnarsson, M. (2019). "Att utforska praktisk kunskap med deltagande observation", i Gunnarsson (red.) *Att utforska praktisk kunskap: Undersökande, prövande och avtäckande metoder*. Huddinge, Södertörns Studies in Practical Knowledge.
- Hammarén, M. (2005). *Skriva - en metod för reflektion*. Stockholm: Dialoger.
- Hjertström Lappalainen, J. (2019). "Praktikerns blick som forskningsmaterial", i Gunnarsson (red.) *Att utforska praktisk kunskap: Undersökande, prövande och avtäckande metoder*. Huddinge, Södertörns Studies in Practical Knowledge.
- Lpfö 18, *Läroplanen för förskolan* (2018). Stockholm: Skolverket.
- Nilsson, C. (2009). "Fronesis och den mänskliga tillvaron" i Bornemark och Svenaeus (red.). *Vad är praktisk kunskap?* Huddinge: Södertörn Studies in Practical Knowledge.
- Pröckl, Maria (2020). *Tyngd sväng och empatisk timing – förskollärares kroppsliga kunskaper*. Diss. Huddinge: Södertörns högskola.
- Rönnerman, K. (2007) "Handledning i ljuset av aktionsforskning", i Kroksmark, Tomas, Åberg, Karin, red. *Handledning i pedagogiskt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Schwarz, E. (2019). "Den ständige nybörjaren", i Gunnarsson (red.) *Att utforska praktisk kunskap: Undersökande, prövande och avtäckande metoder*. Huddinge, Södertörns Studies in Practical Knowledge.
- Skolverket (2023). *Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet*. Stockholm: Skolverket.
- Svenaeus, F. (2009). "Var är praktisk kunskap? En introduktion till ämnet och boken" i Bornemark och Svenaeus (red.). *Vad är praktisk kunskap?* Huddinge: Södertörn Studies in Practical Knowledge.
- Vetenskapliga rådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskaps rådet.